

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: У нашим решењима за пензију образлаже се како се дошло до износа, а страна су кратка, са поуком о правном леку и упозорењима за кориснике

ГОВОРНИ АУТОМАТ
0-24h: 0700/017-017
по цени локалног
позива
или: 011/30-60-680

РЕШЕЊА ФОНДА ПИО ДЕТАЉНА И ЈАСНА

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

ДИРЕКТОР:
Драгана Калиновић

**ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ
УРЕДНИК:**
Милена Јовановић

РЕДАКЦИЈА:
Булевар уметности бр. 10,
11070 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:
011/2017-437
факс: 2017-437

**РЕДАКЦИЈА ЗА
ВОЈВОДИНУ:**
Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@piovoj.rs

ШТАМПА:
Штампарија
Службени гласник

ОГЛАШАВАЊЕ:
011/2017-437

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:
www.pio.rs/glasosiguranika

Православна нова година

Хришћанство је настало у доба када се у целом, тада познатом, свету време рачунало према јулијанском календару (по римском императору Гају Јулију Цезару, из првог века пре Христа). По том календару су установљени и сви хришћански празници, односно догађаји из живота Господа Исуса Христа и историје његове цркве. У првим вековима хришћанства посебна пажња била је посвећена питању празновања Васкрса, хришћанске Пасхе, и осталих „покретних“ празника.

У XVI веку после Христа папа Грегорије XIII извршио је реформу до тада важећег јулијанског календара, тако што је из њега избацио 10 дана који су се накупили због неподударности календарске и астрономске године. Тај нови календар се по папи Грегорију назвао грегоријански календар. Како је он настао под утицајем римскога папе, и углавном одмах био прихваћен од римокатоличког Запада, православни Исток је остао према њему резервисан и неповерљив (не без разлога), те је тако настала разлика у празновању оних хришћанских празника који су везани за одређене датуме, као што су Божић, Свети Никола итд. За обичан свет то је постала главна, свима јасна и видљива, разлика између римокатолика и православних.

Стотинама година то углавном није никоме сметало. Свако је живео у својим областима, држао се свога календара и по њему славио своје празнике. Али, када је почело кретање народа, политичке и економске миграције, и померања с једног места на друго, а нарочито стварањем нових држава после Првог светског рата, разлика у календару постала је озбиљна сметња за политичке, дипломатске, а нарочито економске односе међу народима и државама.

Дошло је до раскорака између младих новостворених држава које су прихватиле грегоријански календар (каква је била и Краљевина СХС, касније Краљевина Југославија) и Православне цркве у тим државама, која је настојала да остане при старом рачунању времена. Прелазак и неких других цркава на нови календар почетком двадесетих година прошлог века (Васељенска патријаршија, Грчка, Румунска и неке друге православне цркве), довео је до великог хаоса у богослужбеном црквеном кругу године.

Када је новостворена држава Јужних Словена, Краљевина СХС, 1919. прихватила нови календар за своју администрацију, Српска православна црква је задржала за своју унутрашњу употребу стари јулијански календар, као што су учиниле још неке православне цркве (Руска, Јерусалимска). Тако је дошло до тога да у једној држави један део становника, римокатолици – Хрвати, Божић славе 13 дана пре православних Срба. Што важи за Божић (који се слави 25. децембра), важи и за све остале празнике, па и за Нову годину. Зато Срби славе Светог Николу 19. децембра (уместо шестог), Божић 7. јануара (уместо 25. децембра). Срби свечано прослављају и државну (римокатоличку) Нову годину која „пада“ седам дана пре православног Божића, а како смо ипак православни народ, ми после нашег Божића славио и Православну нову годину. Пошто су ову нову годину у Југославији (оној старој) славили искључиво Срби, она се у народу почела називати и Српска нова година, што је погрешно, јер њу славе и сви они православни народи који су у цркви задржали употребу старог јулијанског календара.

В. А.

РЕШЕЊА КОД НАС И У ЕВРОПСКИМ ЗЕМЉАМА

Наша детаљнија, њихова кратка са поукама

Док се у нашим решењима за пензију образлаже како се дошло до износа, страна су кратка, са поукама о правном леку и упозорењима за кориснике

Самопрошлегодине Фонду ПИО стигло је око 470.000 захтева за остваривање различитих права из пензијског и инвалидског осигурања, од чега је 162.216 захтева било за одлазак у старосну пензију. У том периоду је за чак 479.917 предмета спроведен поступак, односно донета су решења, међу којима и више од 163.732 решења о пензионисању, међу којима су и коначна решења за постојеће кориснике. Остала донета решења односе се на остваривање осталих права из ПИО (85 одсто решења донето је у законском року), што сведочи о великом броју решења која се практично свакодневно доносе у Фонду.

Велики број осигураника и корисника, када добије реше-

ње, поготово оно о пензионисању и утврђивању износа пензије, покушава да протумачи како се до те суме коју ће убудуће месечно примати као накнаду за вишедеценијски рад уопште дошло и (пored тога што обично сматрају да би пензија требало да им буде већа) углавном долазе до закључка да им „ништа од тога није јасно“ и да не схватају како се до те цифре дошло. Циљ овог текста није да покуша да објасни начин израчунавања пензије који зависи од општег бода (прописаног законом) и личног бода сваког појединца (који зависи од зараде током радног века), већ да покушамо да читаоцима укажемо на то да су решења која они, односно сви ми грађани ове земље добијамо од Фонда ПИО

Владимир Станковић

детаљнија и са много више података него она која се добијају у неким европским земљама или бившим републикама СФРЈ. Док се у решењима из РФ ПИО детаљно приказују године стажа и зараде на основу којих се дошло до висине пензије новопеченог корисника, у већини европских земаља се уопште не труде да објашњавају како су и зашто дошли до цифре која ће се будућем пензионеру исплаћивати, или чак због чега је донето негативно решење. Веома кратко се само обавести о томе да је решење донето, да корисник има право на одређени износ пензије која почиње да му се исплаћује од тог и тог датума. Највише пажње у решењима, поготово из Аустрије, Швајцарске, Немачке... посвећено је поукама о правном леку, то јест коме, како и у ком року се треба жалити на решење уколико корисник сматра да за то има потребе, каже за наш лист Владимир Станковић, директор Сектора за остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања РФ ПИО.

– Њима је далеко важније да странку обавесте о могућностима које су јој на располагању и о начину на који то може да оствари уколико сматра да решење није какво би требало да буде. Затим, још опширније је обавештење о томе шта је корисник дужан да учини и ком року уколико мења адресу, банку преко које прима пензију, или у случају смрти шта је и у ком року фамилија дужна да уради... Дакле, само решење је доста штуро и садржи само основне информације, док је акценат на правној поуци и упозорењима на то чега се корисник мора придржавати. Фонд је институција која доноси много решења свакодневно и да би донела што више њих и у што краћем року, она морају бити типска. Наша су решења детаљнија у обрачуну, настоји се да људи схвате на који им је начин обрачуната пензија. Чињеница је, такође, да се у нашој земљи

уек полази од претпоставке да решења која се доносе треба да разуме свако: како они са нижим, тако и они са вишим степеном образовања. У европским земљама, међутим, пракса је сасвим другачија. Они, наиме, сматрају да странка треба да зна само основно: колику пензију и од када почиње да прима, док се за све остало што не могу сами да протумаче обраћају стручним службама којима је то и једини посао – објашњава Владимир Станковић, директор Сектора за остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања РФ ПИО.

В. Анастасијевић

ЈОВАН КРКОБАБИЋ, ПОТПРЕДСЕДНИК ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И МИНИСТАР РАДА, ЗАПОШЉАВАЊА И СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ

Пензије редовне и сигурне и у 2013.

Исплата пензија и свих социјалних давања у 2013. биће редовна, а средства за ту намену обезбеђена су буџетом до краја године, рекао је потпредседник Владе Србије и министар рада, запошљавања и социјалне политике, Јован Кркобабић.

– С обзиром на дубоку економску кризу и у овој области учињен је максималан напор да се овој, иначе најрањивијој категорији грађана обезбеде редовна примања. Тачно је да су ова давања скромна, али имајући у виду нашу економску ситуацију, учињено је оно што је у овом тренутку било могуће – истакао је Кркобабић.

Пензије ће и у овој години бити исплаћиване редовно, према утврђеним роковима. Прво повећање пензија у мају износиће два одсто, а биће исплаћене и две рате једнократне помоћи од по 4.000 динара за пензионере са најнижим примањима, закључно са јуном.

– Очекујем да ће и локалне самоуправе широм Србије, по узору на Београд, у границама својих могућности, издвојити додатна средства за најсиромашније пензионере – рекао је потпредседник Владе Републике Србије, и подсетио да пензионере очекује и повишица у октобру, која ће бити обрачуната према расту потрошачких цена на мало и 50 одсто раста БДП-а.

Јован Кркобабић је најавио да ће за најсиромашније пензионере бити обезбеђена и додатна давања у виду једнократне помоћи, или ће пензије бити трајно кориговане неким системским решењем. По његовим речима, Влада Србије ће настојати да се у другом полугодишту исправи пропуст који је учињен према трудницама, тако да се и за њих обезбеди исплата пуне плате као и за породиље, јер је, како каже,

потпуно логично да се будуће мајке и породиље третирају на исти начин.

Потпредседник Владе Републике Србије и министар рада, запошљавања и социјалне политике у 2013. најављује припрему, а нада се и усвајању четири значајна законска пројекта: Закона о раду, Закона о штрајку, Закона о социјалном предузетништву и Закона о професионалној рехабилитацији и запошљавању инвалида. Сви ови пројекти су у завршној фази, само је потребно отклонити још нека несагласја између социјално економских партнера, и уподобити их са стандардима ЕУ, каже Јован Кркобабић.

Говорећи о незапослености, Кркобабић је потврдио да је она достигла 28 процената, што је највише до сада. Ни за ову годину нема нарочито оптимистичне прогнозе, бар не у првих шест месеци.

– У 2013. години, нарочито у првом полугодишту, не треба очекивати значајнији позитиван обрт на овом плану. Надам се да ће у другој половини године почети значајније оживљавање привредних активности, што ће омогућити раст запослености, мада је, када је реч о отварању нових радних места, немогуће очекивати неки спектакуларан резултат у кратком року – рекао је Јован Кркобабић.

Г.О.

Проблем доплате доприноса београдских таксиста

Многи Београђани који обављају аутопревозничку делатност тек приликом подношења захтева за пензију или захтева за упис стажа на шалтеру Фонда ПИО сазнају да дугују део доприноса, и то за 1997. годину, те да су у обавези да тај износ и измире ради регулације уписа стажа или у поступку остваривања права на пензију. Тања Спасојевић, шеф одсека за прибављање података у Служби 1 Филијале за град Београд, објашњава узроке ових дуговања на име доприноса за ПИО по основу обављања самосталне делатности.

– Иако су редовно измирили своје обавезе по решењу Пореске управе, београдски таксисти дугују део доприноса за 1997. годину. Наиме, према прописима који су тада важали, основицу на коју се плаћао допринос за осигуранике самосталних делатности чинио је нето приход, односно приход или добит на коју се плаћао порез, у складу са пореским прописима, с тим да та основица није могла да буде нижа од најниже зараде у Републици у текућој години. До утврђивања те зараде, основицу за плаћање доприноса чинио је просечни месечни износ зараде по запосленом остварен у Републици у децембру претходне године, према подацима Републичког завода за статистику. Будући да је просечна месечна зарада по запосленом 1997. године износила 1.324 динара, сви који су допринос аконтативно плаћали на основицу од 962 динара из децембра 1996. године морају да уплате разлику доприноса између аконтативно утврђеног износа (на основицу од 962 динара из децембра 1996) и коначно утврђеног износа доприноса (на основицу која је за 1997. износила 1.324 динара) – каже Тања Спасоје-

вић, напомињући да дуг за део доприноса може да се појави и за 1992. годину.

Према њеним речима, ако у приложеном уверењу Пореске управе наведена основица и уплата нису исказане у најнижем износу, јасно је да је реч о разлици између аконтативног и коначног решења за 1997. годину. Београдски таксисти у Фонду добијају обрачун дуженог доприноса, са бројем жиро-рачуна на који треба да уплате назначени износ, тако да не морају да иду у Пореску управу. Наведени обрачун врши се сходно Одлуци о начину обрачуна доприноса за ПИО у

зараде исплаћене у претходном кварталу. Најнижа важећа основица за период од 1. 11. 2012. до 31. 1. 2013. године (мења се на свака три месеца према кретању просечне зараде) износи 20.022 динара, а за сваки дугујући месечни допринос за ПИО таксисти треба да плате по 4.404,84 динара.

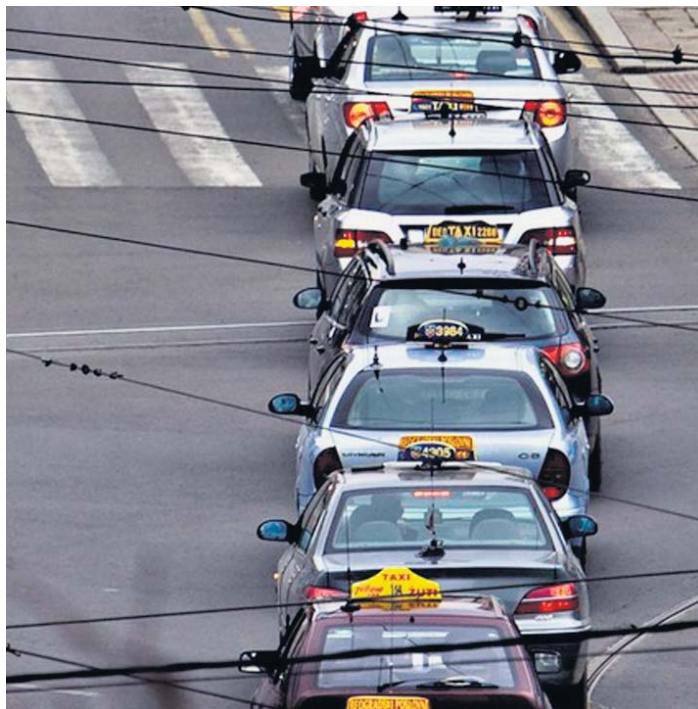
Након што доставе доказ о уплати, у бази података матичне евиденције Фонда ПИО региструје се М-4 образац за 1997. годину.

Тања Спасојевић подсећа да се захтев за упис стажа по основу обављања аутопревозничке делатности подноси надлежној

влање делатности, због болести, нерентабилности посла, и у другим случајевима, с тим да привремена одјава мора, као што мора и почетак и престанак обављања делатности, да буде регистрована у Агенцији за привредне регистре.

– Током привремене одјаве делатности уплата доприноса није обавезна, односно законом је предвиђено мировање те обавезе за период одјаве. Сходно члану 50 Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање, предузетник може поднети захтев надлежној Пореској управи у року од 30 дана привремене обуставе обављања делатности, да плаћа доприносе. Такође, према Закону о ПИО (члан 82а, став 4), осигураници који обављају самосталну делатност, а самим тим и таксисти, право на старосну пензију могу остварити испуњењем услова за стицање права на старосну пензију. То значи да осигураник ако жели да и даље обавља исту делатност не мора да доставља доказ о престанку обављања делатности, већ може и даље да остане у осигурању и да плаћа доприносе – објашњава Тања Спасојевић.

Таксисти приликом подношења захтева за пензију треба да доставе и уверење Пореске управе о плаћеном доприносу за период од почетка до краја обављања делатности, то јест до испуњења услова за старосну пензију. Такође, уколико дугују доприносе за неки период могу, као и сви други осигураници из категорије самосталних делатности или пољопривредници, да се пензионишу, под условом да остварују услове за пензију, али тада дуг измирују с каматом. Наиме, по члану 120 Закона о ПИО дуг се измирује обуставом трећине месечног износа пензије све до исплате свих доспелих износа доприноса. **Ј. Оцић**

поступку утврђивања својства осигураника која се примењује од 18. априла 2009. године, према којој се осигураницима из категорије самосталних делатности доприноси које дугују обрачунавају на најнижу основицу важећу у тренутку уплате доприноса која износи 35 одсто просечне месечне републичке

филијали РФ ПИО према месту где је таксистима регистрована такси делатност.

Према Закону о ПИО, само период за који су уплаћени сви доспели износи доприноса признаје се у стаж осигурања. Таксисти, као и и сви остали предузетници, имају могућност и да привремено обуставе оба-

Крагујевац: запослено око 600 особа са инвалидитетом

Током 2012. године у општини Крагујевац запослило се 577 особа са инвалидитетом (ОСИ), што је најбољи резултат у последњих десет година. У филијали Националне службе за запошљавање у том граду кажу да се и у овој години наставља са програмима обуке и преквалификацијама, погодностима за samozapoшљавање, као и са подршком и помоћи послодавцима како би радно место опремили за особе са инвалидитетом. Већ на самом почетку 2013. организоване су преквалификације ОСИ према захтевима тржишта рада, па ће група од тридесет незапослених проћи четворомесечну обуку за шиваче, браваре и књиговесце у предузећу „Застава Инпро“.

На посао чека још око две хиљаде особа са инвалидитетом. Од тог броја, четрдесет одсто незапослених припада неповољној старосној и образовној структури – старијих од педесет година и са завршеном основном школом, што их сврстава међу оне који се теже запошљавају.

Због тога ће будуће обуке и преквалификације бити усмерене на ове категорије незапослених, кажу у филијали НСЗ у Крагујевцу.

Угроженим Новосађанима по 4.000 динара

На иницијативу Милоша Вучевића, градоначелника Новог Сада, Градска управа за социјалну и дечју заштиту обезбедила је 16,4 милиона динара новосадском Центру за социјални рад из средстава планираних Одлуком о буџету града за 2012. годину. Новац ће бити искоришћен за доделу интервентне једнократне помоћи од по 4.000 динара корисницима који се налазе у тешкој материјалној ситуацији.

Помоћ ће добити 1.800 породица са троје и четворо деце, које остварују право на дечји додатак, затим 361 породица са децом са сметњама у развоју, 290 породица са децом и омладином са инвалидитетом смештеном у дневним боравцима ШОСО „Милан Петровић“, Дому „Ветерник“ и Друштву за помоћ ментално недовољно развијеним особама града Новог Сада. Једнократну помоћ добиће и 74 породице корисника новчане социјалне помоћи који примају туђу помоћ и негу за децу до 18 година, 1.362 породице корисника новчане социјалне помоћи, десеторо деце на дужем болничком лечењу и 190 малишана из хранитељских породица.

Град Нови Сад посебну пажњу поклања побољшању положаја социјално угрожених категорија грађана и унапређивању услова живота особа са инвалидитетом.

Крагујевац: први интерактивни излог

Туристима који посете Крагујевац на располагању је први савремени дигитални информативни систем, популарни „интерактивни излог“. Интерактивни екран, дијагонале 42 инча, постављен у улици Александра Првог Карађорђевића, омогућава туристима, али и самим Крагујевчанима, бесплатан приступ свим информацијама битним за живот у граду, 24 сата дневно током читаве године.

Тач скрин технологија омогућава да се додиром кроз стакло излог претвори у интерактивну површину на којој посетилац једноставним руковањем може да сазна све што га занима о туристичким потенцијалима града и околине.

У бази података Градске туристичке организације Крагујевац налазе се све битне информације неопходне за боравак у граду, подељене у неколико рубрика.

Ломљење чеснице у Нишу

Први пут у Нишу градска општина Медијана организовала је ломљење чеснице које је обавио старешина цркве Светог цара Константина и царице Јелене, отац Небојша, уз саслужење свештства овог храма.

– Окупљањем око чеснице потврдили смо да смо једна велика породица, јер се породица окупља око ње – казао је председник општине Медијана, Небојша Крстић, и истакао да је за општину најдрагоценији дар велики одзив деце.

Највише среће у проналажењу дуката имали су дванаестогодишња Милица Станковић, студент ДИФ-а Марко Раденковић и сниматељ НТВ, Драган Живковић.

Признања спортистима са инвалидитетом у Новом Саду

У организацији Савеза за спорт и рекреацију инвалида града Новог Сада недавно је одржана традиционална додела признања спортистима са инвалидитетом који су током 2012. године освојили медаље на покрајинским и државним првенствима. Међу награђеним спортистима била је и Борислава Перић Ранковић која је освојила сребрну медаљу на Параолимпијади у Лондону.

Центар за социјално предузетништво у Београду

Секретаријат за привреду града Београда, у оквиру програма субвенционисања машина и опреме за предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање, издвојио је шест милиона динара. Ова предузећа требало би да се активно укључе у програм даљег развоја социјалног предузетништва, који се спроводи у сарадњи са Секретаријатом за социјалну заштиту. Центар за социјално предузетништво налазиће се на Тргу Николе Пашића 8. Ових дана почиње адаптација простора, која ће трајати до почетка марта, када се и планира да центар почне са радом. Осим изложбеног дела, постојаће и едукативни центар, где ће заинтересовани моћи да се обуче за конкретна занимања.

Активности Центра за социјално предузетништво биће усмерене на особе које се налазе у стању социјалне потребе, затим на лица којима није обезбеђено право на професионалну рехабилитацију, на запошљавање особа са инвалидитетом, особа старијих од 50 година... Процењује се да у Београду има око 17.000 људи који припадају овим категоријама и који би на овај начин могли да дођу до запослења.

Погребни трошкови

Накнада погребних трошкова која се исплаћује породици преминулог пензионера, или ономе ко је платио сахрану, у јануару, фебруару и марту 2013. године износиће 38.402 динара за кориснике пензија из категорије запослених, 36.669 за пензионере самосталних делатности и 14.881 динар за пензионисане пољопривреднике.

Подсетимо, у складу са чланом 75 Закона о ПИО, на име погребних трошкова исплаћује се износ једне и по просечне пензије у претходном кварталу.

Трстеник добио клизалиште

На Омладинском тргу у Трстенику свечано је отворено клизалиште и почетак прве зимске сезоне.

По речима председника општине, Мирослава Алексића, донета је одлука да се средства који би уложили за дочек Нове године преусмере за клизалиште.

– Хтели смо да у зимским данима и за време зимског распуста пружимо забаву и задовољство становницима свих узраста. У Трстенику лети има доста културних и спортских манифестација, док у зимском периоду ништа од тога не функционише, па је инвестирањем

у клизалиште општина успела да направи занимљиву, нову и другачију врсту рекреације за децу трстеничке општине. Надам се да ће ово прво клизалиште функционисати баш како треба, а планирамо да током целе зиме, све до марта, до када ово клизалиште и ради, имамо целодневна догађања – рекао је Алексић.

Клизалиште ће радити сваког дана од 10 до 21 час. Цена једног термина у трајању од сат времена је 100 динара, а у ту цену је урачунато и коришћење клизалишких.

Исплата пензија

Исплата првог дела децембарских примања пензионерима из категорије запослених почела је 10. јануара.

Пензионери самосталних делатности примили су целе децембарске пензије 29. децембра, а бившим пољопривредницима први део припадности за децембар исплаћен је 4. јануара. Истог дана су и војни пензионери примили своје децембарске пензије.

Пореска пријава – електронски

Порески обвезници у Србији од почетка године могу да поднесу појединачну пореску пријаву преко сајта Пореске управе. Како је саопштила та управа, електронску појединачну пореску пријаву могу да поднесу порески обвезници који још нису прибавили електронски потпис, а рок за подношење пријаве је 31. јануар 2013.

На сајту Пореске управе је линк преко којег порески обвезници могу да пошаљу унапред припремљене фајлове са појединачним пореским пријавама. Намера је да се порески обвезници подстакну да већ сада електронски послују са Пореском управом, јер ће то бити и законска обавеза од 1. јула 2014. године.

ШТА ЈЕ НОВО У СРБИЈИ ОД 1. ЈАНУАРА 2013.

Нови буџет, акцизе, наплата ПДВ-а...

У Србији су од 1. јануара ступили на снагу бројни закони, међу којима су најважнији Закон о буџету за 2013. годину, о наплати пореза на додату вредност (ПДВ) по реализацији робе и услуга, измене Закона о ПИО и измене Царинског закона.

Предвиђени приходи у буџету за 2013. су око 965,7 милијарди динара, расходи око 1.087,6 милијарди, а републички дефицит је планиран на око 121,9 милијарди динара, односно 3,3 одсто бруто домаћег производа (БДП), што је драстично мање него у 2012.

Изменама Закона о пензијском и инвалидском осигурању мењају се и услови за одлазак у пензију, па је од 1. јануара ове године женама потребно најмање 35 година и четири месеца радног стажа (уместо 35 година као до сада). Истовремено, доња граница за одлазак у пензију са 40 година стажа за мушкарце се помера на 54 године живота, а за жене на 53 године и четири месеца.

Од нове године на снагу су ступиле и измене Царинског закона којима се укида обрачунавања затезне камате на царински дуг који није плаћен у прописаном року.

Изменама Закона о ауторским и сродним правима, које су такође почеле да се примењују од 1. јануара, уводи се јединствена наплата за „музички динар“, а уводи се и ограничење на максималне износе ове накнаде. Занатлије су ослобођене те дажбине и обавезе држања фискалних каса.

Закон о ПДВ-у, који је измењен прошле године, увео је могућност утврђивања и плаћања обавеза за ПДВ тек по наплаћеној реализацији робе и услуге и његове одредбе примењују се такође од 1. јануара. Овај систем наплате могу да примењују обвезници ПДВ-а чији укупан промет добара и услуга у прет-

лико се користе као моторно гориво за превоз лица и ствари. За гасна уља акциза је од 1. јануара 39,50 динара по литру, док је на гасна уља намењена за превоз терета бродовима у унутрашњем саобраћају, пољопривреди или за грејање, акциза 2,5 динара по литру.

Уколико се течни нафтни гас

ни апарати, аутомобилске гуме, кућна хемија и велики број преференцијалног порекла, и то са бензинским мотором запремине од 1.000 до 3.000 кубних центиметара, или са дизел мотором од 1.500 до 2.500 кубика. Аутомобили са другачијом кубикажом моћи ће да се увезу без царине тек од 1. јануара 2014. године.

Без царине ће моћи да се увозе путнички аутомобили преференцијалног порекла, и то са бензинским мотором запремине од 1.000 до 3.000 кубних центиметара, или са дизел мотором од 1.500 до 2.500 кубика. Аутомобили са другачијом кубикажом моћи ће да се увезу без царине тек од 1. јануара 2014. године.

Нова година је донела и знатне пореске олакшице, али и неке нове обавезе према држави. Неке од олакшица су стицање услова за отпис камата, мировање пореског дуга, увођење трогодишњег акцизног календара и предвидивости опорезивања дуванских производа.

Укинута је 138 парафискалних намета, од такси за истицање фирми до фискалних каса за занатлије. Од 1. јануара сва мала и средња предузећа са годишњим приходом већим од 50 милиона динара ПДВ ће измиривати по наплаћеној, а не фактурисаној роби. Граница за укључивање фирми у систем ПДВ-а подиже се са четири на осам милиона динара. ПДВ ће у грађевинарству плаћати инвеститори, а не као до сада извођачи.

Први пут се увводе и казне за државу уколико касни са повраћајем ПДВ-а, а привредници и грађани који су 31. октобра 2012. имали пореска дуговања могу стећи услов за отпис затезних камата и мировање главног пореског дуга. **Г. О.**

Нови и бројеви хитних служби

Телефонски бројеви за позивање полиције, Хитне помоћи и других служби за хитне интервенције и помоћ, али и за остале услуге и информације од јавног значаја промењени су од 1. јануара тако што је испред постојећих бројева додата јединица. Тако је нови број полиције 192, ватрогасне службе 193, Хитне помоћи 194, службе за хитне интервенције 112, док се служба за обавештавање и узбуњивање позива бројем 1985, а помоћ на путу АМСС 1987. Позивање ових бројева је бесплатно.

ходних 12 месеци није већи од 50 милиона динара и који су у том периоду непрекидно били евидентирани за обавезу плаћања ПДВ-а.

Од почетка године ступиле су на снагу и нове акцизе на гасна уља и течни нафтни гас, уколи-

користи као моторно гориво у транспортне сврхе, акциза је од 1. јануара 19,21 динар, а за грејање 4,40 динара по литру.

Од 1. јануара велики број производа може да се увози из ЕУ без царине, а међу њима су аутомобили, бела техника, кућ-

Трибина о тржишту рада у Војводини у 2013.

Кроз социјално предузетништво до запослења

Покрајинска служба за запошљавање, Привредна комора Војводине и Унија послодаваца Војводине заједнички су организовале, током последња два месеца 2012, серију регионалних трибина и скупова под називом „Тржиште рада у Војводини у 2013, изазови – одговори“. Трибине и округли столови организовани су у Руми, Вршцу, Зрењанину, Суботици, Кули и Панчеву, а завршни скуп одржан је 21. децембра у Привредној комори Војводине.

Теме које су се на трибинама разматрале односе се на тренутну ситуацију на тржишту рада и могућност унапређења и конкретизовања сарадње између институција битних за боље функционисање тржишта рада.

По речима Владимира Срдичића, директора Покрајинске службе за запошљавање, остварени су контакти са укупно 425 институција и 150 привредника, а оваква комуникација је успостављена ради унапређења мера активне политике запошљавања свих нивоа власти – уз сталну подршку НСЗ и у складу са стварним потребама послодаваца. Идеја организатора била је да се заједно ураде специфични регионални и локални планови запошљавања, ојачају капацитети локалних савета за запошљавање и учврсти интеракција свих важних и заинтересованих страна у социјалном дијалогу између државних институција, организација и удружења послодаваца, синдиката, невладиних организација итд.

На добро посећеној трибини у Новом Саду говорио је Милан Кораћ, сарадник потпредседника Владе Србије и министра рада, запошљавања и социјалне политике, др Јована Кркобабића. После детаљне анализе узрока високе стопе незапослености у Србији, он је назначио правце структурних реформи нашег друштва и тржишта рада које

морамо урадити да бисмо постали иновативно друштво које ће убрзано препорочити Србију. Кораћ је нагласио да је један од предуслова за овакав напредак запошљавање стручних и високообразованих људи.

– Пољопривреда је по свом економском потенцијалу и расположивим ресурсима велика развојна шанса Војводине. Данас је уносно развијати орган-

њу јесте развој малих и средњих предузећа и предузетништва, уз занатство и сеоски туризам. Посебно значајно је и социјално предузетништво, и оно ће као трећи сектор привређивања ускоро бити регулисано Законом о социјалном предузетништву, који је у јавној расправи. Тако ће успети да се запосле и најугроженије, а истовремено и тешко запошљиве категорије

добити шансу да се активирају и да живе од свога рада, а не од социјалне помоћи. Доследна примена овог програма треба да омогући запошљавање десетине хиљада особа са инвалидитетом и незапослених лица на маргинама друштва – објаснио је Кораћ.

Мирослав Васин, покрајински секретар за привреду, запошљавање и равноправност по-

Милан Кораћ на трибини у Новом Саду

ску пољопривреду и органску прехранбену индустрију, а производња органске хране захтева већи број радних места, те ће и стопа запослености у овом сектору знатно порастати. Војводина има идеалне услове за производњу органске хране, а подстицајним мерама доћи ће се до убрзаног развоја и великог запошљавања у тој области. Потребно је знатно повећати аграрни буџет, уз субвенције и одобравање повољних кредита за овакву пољопривредну производњу, и на тај начин запослити и неколико хиљада нових радника – истакао је Милан Кораћ у Новом Саду.

По његовим речима, друга област која ће допринети развоју привреде и већем запошљава-

становништва: особе са инвалидитетом, незапослени изнад 50 година, особе са сметњама у развоју и особе у програмима интеграције.

– Да би се овим лицима помогло да својим радом обезбеде сигурност и егзистенцију, држава треба да подстиче социјално предузетништво у виду производних предузећа – са већинским државним капиталом, као и задруга и радњи где би се они запошљавали. Њихове производе и услуге треба ослободити, потпуно или делимично, пореза и доприноса, изузев доприноса за пензијско и здравствено осигурање. На тај начин смањиће се издвајања из буџета за социјално збрињавање ових лица и истовремено ће

лова, истакао је на овој трибини да је на тржишту рада Војводине тренутно највећи проблем отпуштање радника.

– Ми подржавамо отварање нових радних места, али је проблем у томе да, колико год ми отворимо нових радних места, у исто време толико људи буде отпуштено. Зато треба да нађемо начин да се смањи отпуштање радника, а то се може само кроз квалитетне економске програме – рекао је Васин.

Драгомир Ђукић из Привредне коморе Војводине закључио је да је за решавање проблема незапослености битно свим улагачима створити што бољи привредни амбијент за рад и отварање нових предузећа.

Мирослав Мектеровић

ПОЛОЖАЈ ЖЕНА НА ТРЖИШТУ РАДА

Образовање је њено оружје

Званична статистика данас располаже са много више података него што је то било пре десет година, па је у октобру 2012. Републички завод за статистику приказао и резултате анкете о коришћењу времена у Србији. Према овом истраживању, 63 одсто жена чим дође кући с посла наставља да ради неплаћене послове у домаћинству, те тако отпочиње своју другу смену. Док се кућних послова лати 27 одсто мушкараца, сваки други прво руча, што уради тек свака шеста жена. На кување, чишћење и спремање куће, прање и пеглање веша, жене троше два сата више него мушкарци, што посматрано на годишњем нивоу износи 730 сати, а познато је да су приватни послови кочница напредовања и улагања у каријеру. Од свих кућних послова мушкарци нешто више времена проводе само у куповини, башти и бризи о кућним љубимцима.

Према анкети Републичког завода за статистику о радној снази из децембра 2012, чак 44,8 процената становништва није запослено, а нису ни на тржишту рада (неактивно становништво). Приликом изјашњавања оних који су неактивни, као разлози су наведени брига о деци, о другим члановима породице и слично. Поред тога, истраживања показују и да је у односу на 100 мушкараца око 130 жена са факултетом, а да на 100 мушка-

раца са вишом школом има 150 жена са том стручном спремом. Међутим, када је реч о зарадама, оне примају око 83 процента плате коју за исти посао има мушкарац. Ситуација није боља ни приликом запошљавања, јер старије жене имају мање шансе да добију посао, а од млађих се често тражи да изнесу плано-

не које су старије од шездесет година. Такође, две трећине неписмене ромске популације су управо жене. У садашњем сазиву Народне скупштине 33 процента су жене, први пут у српској историји, због Закона о избору посланика према коме је свако треће име на изборној листи морало да буде женско,

у административним занимањима поседује универзитетску диплому. С друге стране, чини се да су жене које раде у машинској струци и обради метала упослене у ниже ранжираним занимањима у оквиру те струке, односно на пословима који су слабо плаћени и захтевају нижи ниво образовања.

ве у вези са рађањем, да имају радно искуство итд.

Највећи број миграната у Србији су жене – и оне које путују из једног места у друго, и оне које се селе, док, рецимо, око 300.000 нежења живи на селу.

У свету је 2009. први пут забележено више високообразованих жена него мушкараца. У Србији 61 проценат дипломираних студената чине жене. С друге стране, од 10 неписмених особа у Србији, осам чине жене, а међу њима доминирају

па је Србија 25. у свету по броју жена које седе у парламенту.

У приватном сектору ради много више мушкараца, а државни сектор је поље жена. Према анкети о потребним вештинама запослених из 2009, запослени мушкарац је у најпродуктивнијим годинама, са средњим степеном образовања. Жене су заступљеније у административно-секретарским и прерађивачким занимањима (прерада текстила и коже). Међутим, већина жена запослених

Најзад, према подацима Виктимолошког друштва, односно студије која се посебно бави дискриминацијом, чак 81 проценат жена је рекло да је доживело дискриминацију приликом запошљавања (испитивање о приватном животу, коментаришање физичког изгледа, трудноћа и материнство као отежавајућа околност), и на раду (услови рада, сексуално насиље, психичко насиље, зараде), а поједине жене у обе ситуације.

Ј. Оцић

ДВА МЕЂУНАРОДНА ПРОЈЕКТА О КРЕТАЊУ СТАНОВНИШТВА У ЕВРОПИ

Тумачење миграција

У Србији су у току два пројекта везана за миграције. Један се односи на управљање миграцијама, док други посматра миграције у функцији развоја. Пројекти су међународног карактера, а наш Републички завод за статистику је једина институција од свих учесника која учествује у оба. Ови стратешки пројекти финансирани су у оквиру програма Европске уније за југоисточну Европу.

Главни циљ пројеката је оспособљавање државних администрација за развој и спровођење политика и стратегија коришћења унапређених статистичких података и резултата емпиријских истраживања, као и боље разумевање дугорочних миграционих и демографских процеса и промена у оквиру људских ресурса у југоисточној Европи, и њиховог утицаја на тржиште радне снаге, на националне и регионалне економије.

Пројекти ће омогућити анализу демографских и миграционих профила у дужем временском периоду у различитим држава-

ма овог дела континента, а у њихове циљеве спада и промовисање дијалога између научних заједница и доносилаца политичких одлука, и развијање транснационалних стратегија проистеклих из миграција.

У широку мрежу партнера пројеката укључени су истраживачки институти, универзитети, статистички заводи и органи локалних заједница из осам држава југоисточне Европе – из Србије, Аустрије, Бугарске, Мађарске, Италије, Румуније, Словачке и Словеније.

Љ. М.

Резултати крајем јануара

У Србији је, како је и планирано, 15. децембра прошле године завршен попис пољопривреде, а први резултати очекују се до краја јануара. Упркос почетним проблемима, попис је успео и пописан је највећи део обрадиве земље. На основу првих утисака пописивача и запослених у Републичком заводу за статистику, резултати су бољи од очекиваних, посебно када је реч о очувању сточног фонда.

Према оцени руководства Завода, попис је успешно спроведен у свим општинама Републике Србије и „задати циљеви су потпуно достигнути“. Ипак, на захтев седам општина (Пожаревац, Петровац на Млави, Кучево, Неготин, Велика Плана, Жагубица и Жабари), због великог броја њихових житељи ко-

ји живе и раде у иностранству, пописивање је било продужено до 31. децембра 2012. године.

Републички завод за статистику ће у другој половини јануара

обавити постпописну анкету, на основу које ће бити извршена контрола квалитета података прикупљених последњим пописом пољопривреде.

Током овог пописа 6.138 пописивача је обишло око 938.000 домаћинства и контактирало око 4.200 правних субјеката. За потребе пописа, поред пописивача, ангажована су и 962 општинска и 294 републичка инструктора, као и 795 чланова општинских пописних комисија.

Драган Вукмировић, директор Републичког завода за статистику, истакао је да је, на основу првих прелиминарних резултата пописа, могуће закључити да сточни фонд у Србији није сасвим уништен, како је често наговештавано. Ипак, сви детаљи пописа биће познати крајем јануара, а по речима Вукмировића, Србија ће, уколико постане чланица ЕУ, сваких десет година морати да ради попис пољопривреде.

Љ. Миленковић

ПОГОДНОСТ ЗА ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПРОИЗВОЂАЧЕ

Србија постала члан УПОВ-а

Република Србија постала је 5. јануара ове године чланица Међународне уније за заштиту нових биљних сорти – УПОВ. Као неопходан предуслов Србија је у потпуности ускладила своју законску регулативу и систем заштите права оплемењивача биљних сорти са УПОВ Конвенцијом из 1991. године, усвајањем Закона о заштити права оплемењивача биљних сорти, Закона о потврђивању УПОВ Конвенције и Закона о изменама и допунама Закона о заштити права оплемењивача биљних сорти.

Приступањем УПОВ-у држава чланица има могућност да користи искуства других држава, смањују се трошкови функционисања система заштите, а оплемењивачима се омогућава да заштите своје сорте у другим земљама уз ниже трошкове и тако остваре шири пласман свог семена и садног материјала на страна тржишта.

Чланство у УПОВ-у ће утицати на пољопривредне произвођаче, оплемењиваче, произвођаче семенског и садног репродукционог материјала, и на државу у целини, у смислу регулисања питања заштите интелектуалне својине. Оно ће допринети и повећању тржишне конкурентности наших производа на светском тржишту, уз употребу великог броја нових заштићених сорти које се одликују бољим производно-технолошким својствима и већим приносима, и отпорније су на болести и штеточине, чиме ће се омогућити квалитетнија биљна производња.

Г. О.

СРЕДСТВА ЗА РАЗВОЈ СТОЧАРСТВА У ВОЈВОДИНИ

За више матичних грла

Представници Покрајинског секретаријата за пољопривреду, водопривреду и шумарство потписали су са корисницима програма за унапређење сточарства средином децембра прошле године, у згради Скупштине Војводине, 260 уговора о додели бесповратних средстава за развој сточарства у Војводини у вредности од 82 милиона динара.

На овај начин подстичу се удружења пољопривредних произвођача, као и произвођачи који имају добар селективни састав стоке. Такође, коришћењем ових средстава стварају се и предуслови за привлачење средстава из буџета Републике Србије за развој сточарства, односно субвенција, јер ако не постоји довољан број матичних грла стоке, не могу се ни добити субвенције из републичког буџета. По речима Слободана Теофанова, помоћника у Покрајинском секретаријату за пољопривреду, водопривреду и шумарство, то има посебан значај ако се зна да код нас постоји само око 44 одсто матичних грла стоке, а у Војводини то износи 43.000 грла. План је да се достигне број од преко 50 процената ових грла.

М. М.

ТРСТЕНИК

Извезли 60 тона меда у ЕУ

Претходна година је и за трстеничке пчеларе, због смањених приноса меда, била једна од најлошијих. Према речима председника Друштва пчелара „Сретен Аџић“, Милована Гаровића, на крају сезоне стање пчела било је задовољавајуће, а лошу багремову пашу и укупне приносе трстенички пчелари ће надокнадити продајом прошлогodiшњих залиха меда на европском тржишту, посредством Савеза пчеларских организација Србије.

– Тако је до сада извезено око 60 тона меда, од чега су чланови друштва извезли половину. Европа је пре неколико година препознала изузетан квалитет српског меда, што се одражава на наше поруцбине, и тиме смо решили највећи проблем пласмана. Откупна цена је 3,3 евра по килограму, а током јесени је скочила и на 3,7 евра. То је шанса коју ми пчелари треба да искористимо у наредном периоду – истиче Милован Гаровић, и напомиње да је трстеничко подручје богато медоносном флором која пружа могућност за повећање производње.

У трстеничком Друштву посебно наглашавају значај пчела у воћарству, али кажу да је било несавесних људи који су прскали воћњаке баш у време највеће паше, па су многа друштва угинула, те апелују да се то више не чини.

Д. Ивановић

Паркинг места и налепнице

У складу са Одлуком о јавним паркиралиштима на територији Новог Сада, паркинг места за особе са инвалидитетом могу да користе лица којима су оштећени екстремитети битни за управљање возилом, особе оболеле од дистрофије, парализације, квадриплегије и церебралне парализе, које за кретање користе инвалидска колица, лица која имају оштећење вида најмање 90 одсто, ратни и мирнодопски војни инвалиди, цивилни инвалиди рата од прве до четврте групе инвалидности, као и особе на дијализи.

Потврду о испуњавању услова за добијање налепнице за означавање возила особе са инвалидитетом, односно члана заједничког домаћинства, издаје Градска управа за социјалну и децу заштиту, на основу захтева који се подноси у писарници Градске управе за опште послове, Трг слободе 1, у Новом Саду, где се може и преузети образац захтева.

Уз захтев за издавање потврде о испуњености услова за коришћење паркинг места за ОСИ за 2013. годину потребно је приложити фотокопију личне карте подносиоца захтева, фотокопије саобраћајне и возачке дозволе, медицинску документацију, као и личну карту за одраслог члана заједничког домаћинства. Уколико је члан домаћинства дете са инвалидитетом, за њега се прилаже извод из матичне књиге рођених или пријава пребивалишта.

Подносиоци захтева за издавање налепнице за означавање возила ОСИ, пет дана после предаје захтева треба да се обрате ЈКП „Паркинг сервис“ Нови Сад.

Корисници који су ово право остварили у 2012. години, уз захтев подносе само фотокопију саобраћајне дозволе. Налепнице издате за 2012. важиће до 31. јануара 2013. године.

Д. Корач

АКЦИЈА ДОМА ЗДРАВЉА У НОВОЈ ВАРОШИ

Лекари у посети старима

У оквиру акције „Промоција здравља“, медицинске екипе Дома здравља у Новој Вароши крајем прошле године кренуле су у обилазак села где обављају превентивне прегледе старијих мештана. Само у прва два дана акције они су у сеоским амбулантама у Радоињи и Драглици прегледали више од 150 житеља, а наредних седмица посетиће и мештане осталих тридесетак села на падинама Златара, Јавора и Муртенице.

Акција одласка у села специјалисте за плућне болести, интерне медицине, психијатра и гинеколога, као и медицинских сестара из службе патронаже наишла је на добар одзив житеља којима због удаљености сваки одлазак у град код лекара, нарочито у зимским месецима, представља велики проблем. Поред прегледа, медицинари су им мерили крвни притисак, ниво шећера у крви, тежину и висину...

– Током трајања акције мештане ће у истом дану прегледати лекари разних специјалности, а превентивни прегледи у селима обављаће се два пута годишње. Циљ акције је рано откривање хроничних и

малигних обољења, као и едукација сеоског становништва о здравом начину живота. Превентивни систематски прегледи започеће ускоро и по привредним колективима и јавним предузећима – каже др Бранко Поповић, директор Дома здравља у Новој Вароши. **Ж. Дулановић**

Обнова Београдске капије

Братислав Петковић, министар културе и информисања Републике Србије, Милош Вучевић, градоначелник Новог Сада, Драгиња Ђурић, председница Извршног одбора банке „Интеза“, Небојша Маленковић, директор Фонда за капитална улагања АП Војводине, потписали су крајем прошле године у Градској кући у Новом Саду Протокол о сарадњи на програму обнове Београдске капије у Петроварадину.

Овај пројекат је један од победника на конкурсима „Место које волим“ банке „Интеза“, на основу којег ће све четири потписнице финансирати радове на обнови у укупном износу од 38 милиона динара. Радови ће почети на пролеће 2013. године.

Предвиђено је да се овим средствима санирају горње зоне Капије, да се она заштити од деловања влаге, обнови фасада и унутрашњи зидови, као и да се обави реконструкција коловоза.

Министар Петковић је изјавио да је добро што четири стране сарађују на нечему што је општи културни интерес и да је то наставак традиције задужбинарства на овим просторима. С друге стране, Милош Вучевић је нагласио да је за Нови Сад јако важно што се обнавља Београдска капија која има и симболичан значај за град, пре свега због уласка српске војске кроз ову капију у Првом светском рату.

М. Мектеровић

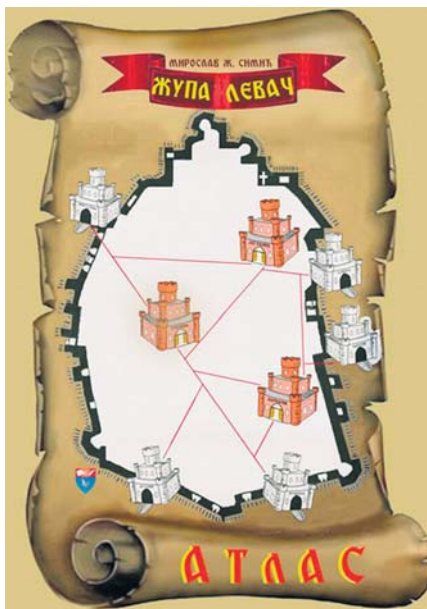

ИСТРАЖИВАЧКИ ПОДУХВАТ РЕКОВЧАНИНА МИРОСЛАВА СИМИЋА

„Левачки атлас“ од Немањића до данас

Публициста и писац из Драгова код Рековца, Мирослав Ж. Симић, годинама је прикупљао податке о старом Левчу које је сажео у тротомну књигу „Жупа Левач“. Како је штампање ове историјске грађе веома скупо и компликовано, аутор се одлучио да најпре објави „Левачки атлас“, историјску публикацију од петнаест мапа.

Мирослав Симић је деценијама истраживао Левач, а мапе које је објавио у атласу датирају од Немањића до данас, тачније обухватају период од 12. до почетка 21. века. Мапе говоре о географ-

ским топонимима левачког краја, биљном и животињском свету, рељефу и о демографским кретањима људи који су живели на овим просторима. Аутор каже да је циљ његовог истраживања културно-историјско наслеђе,

овај публициста је објавио и дела „Прабакин сат“, „Краљевско Драгово“, „Манастир Преградовац“, а очекује да ће ускоро бити штампана и књига „Ја, Драгиња“, коју је посветио српској краљици Драги Машин. **М. Сантрач**

КРАГУЈЕВАЦ – ПОДРШКА МЛАДИМА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Уз едукацију лакше до посла

Крагујевачки Бизнис старт-ап центар и невладина организација „Сунце“ омогућили су незапосленим младим особама са инвалидитетом да стекну пословне вештине и основна знања која ће им помоћи у тражењу посла. Реч је о делу пројекта „Моје вештине, моја шанса“ који се спроводи у Крагујевцу уз финансијску помоћ Краљевине Норвешке.

Осим едукације о пословним вештинама, Бизнис старт-ап центар и невладина организација „Сунце“ организовали су обуке и из области естетске неге, кулинарства, информатике и машинског веза. Све обуке за младе са инвалидитетом су бесплатне, а најбољи полазници ће имати и радну праксу у крагујевачким фирмама.

Сертификати о завршеној едукацији биће валидни и на тржишту рада, што ће повећати шансе да дођу до посла. **М. Сантрач**

Предах од празника

Пита од спанаћа

Састојци: 4 јајета, 1,5 дл уља, 1,5 дл млека, 250 гр спанаћа, 300 гр сира, 14 кашика брашна, прашак за пециво, мало соли. Потребна је још и павлака или 100 гр путера.

Начин припреме: умутити жуманца, додати уље и млеко. У то додати исецкан спанаћ, уситњен сир, брашно са прашком за пециво и мало соли. Беланца умутити у

шам и полако мутећи додати маси. Пећи у загрејаној рерни у подмазаној тепсији око 40 мин. Печено залити загрејаним путером или топлом павлаком.

Шпагете са поврћем

Састојци: 2 шаргарепе, мањи целер, келераба, паприка, празилук, главица црног лука, 3 чена белог лука, 400 гр парадајза, мали парадајз пире, мало рузмарина, тимијана, босиљка, со, бибер, паковање шпагета, уље.

Начин припреме: шаргарепу, целер, келерабу и паприку очистити, опрати и исећи на ситније коцке. Парадајз прелити врућом водом да би се скинула кожица и исећи га на коцке. Лук, празилук, бели лук исећи ситно и пропржити на уљу. Додати исечено

поврће и све заједно динстати 10 минута. Додати парадајз пире, со и бибер. Рузмарин и тимијан уситнити па додати поврћу и динстати још 15 минута. На крају додати уситњени босиљак. Шпагете скувати у посољеној води и оцедити. На тањир ставити шпагете а преко њих сос од поврћа.

Напомена: шпагете и сос од поврћа се могу у посуду заједно измешати и тако служити, а по жељи посути са још мало уситњених зачина.

Чоколадне мачије шапе

Састојци: 250 гр путера, 100 гр прах шећера, ванил шећер, 180 гр црне чоколаде, 100 гр беле чоколаде, 2 беланца, 300 гр брашна, мало соли.

Начин припреме: умутити путер, додати прах шећер и ванил шећер, беланца, затим 100 гр омекшале црне чоколаде, 300 гр брашна и мало соли. Шприцем правити шапе дужине око три цм. Пећи у рерни загрејаној на 180 степени, 8-10 минута. Отопити остатак црне чоколаде, а у другој посуду отопити белу чоколаду. Мачије шапе једном страном умакати у црну, а другом у белу чоколаду.

Напомена: уместо да се умаче у чоколаду, колач се може премазати чоколадом четком за колаче (лакше је).

Пљескавице од кеља

Састојци: мала главица кеља, 500 гр кромпира, 3-4 средње шаргарепе, 4 чена белог лука, 2 јајета, 3 кашике презли, кашика сецканог першуна, вегета, бибер, уље за пржење.

Начин припреме: кељ очистити, преполовити и ставити да се кратко обари. Кромпир опрати и обарити у љусци. Обарити шаргарепу. Кад се мало прохлади, кељ ситно исећи, кромпир очистити и изрендати, као и шаргарепу. Додати јаја, презле, першун, изгњечен бели лук, зачине. Ако је потребно, додати још мало презли. Масу замесити и правити пљескавице. Пржити на загрејаном уљу по неколико минута са сваке стране.

Напомена: ове пљескавице се могу јести уз неку салату, тако да могу да буду комплетан оброк. Такође, по жељи у смесу за пљескавице се може додати мало белог тврђег сира.

Припремила: Софија Доминиковић

Природа за срце и крвоток

За јачање срца

Направити мешавину од 40 г цветова белог глога, 15 г цветова брђанке и 15 г листова матичњака. Узети једну супену кашику мешавине чаја и прелити је шољом вреле воде. Нека одстоји 10 минута. Процедити и пити. Овим чајем се побољшава и циркулација.

Бела имела за низак крвни притисак

За низак крвни притисак добар је чај од беле имеле. Помешати 60 г листова беле имеле, 40 г преслице и 40 г цветова белог глога. Кафену кашичицу мешавине прелити шољом вреле воде. После 10 минута процедити и по жељи засладити. Пије се ујутро и увече по шоља.

Чај против високог крвног притиска

Чај против високог крвног притиска: направити мешавину чаја од 40 г честошавице (трава и семенке), 30 г госпоине траве, 30 г матичњака, 30 г цвета брђанке. Од те мешавине узети две кафене кашичице и прелити шољом вреле воде. Оставити 15 минута, затим процедити. Пити више пута дневно.

РАЧУНАЈТЕ НА РАЧУНАРЕ

Основни Office Toolbar (3)

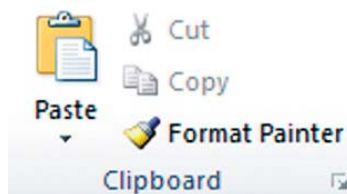
Опција Home

Опција **Home** је трака која се састоји из палета **Clipboard**, **Font**, **Paragraph**, **Styles** и **Editing**. На свакој од ових

палета налазе се иконе које извршавају одређене команде. Опција **Home** је можда најбитнија опција јер садржи сва неопходна форматирања текста.

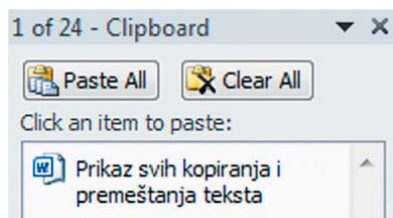
Палета Clipboard

Састоји се из следећих икона:

Икона	Име	Користи се за:
	Cut	премештање текста у привремену меморију рачунара (када желимо да преместимо текст са једне на другу позицију);
	Copy	копирање текста у привремену меморију рачунара (када желимо да копирамо текст са једне на другу позицију);
	Paste	позивање текста из привремене меморије рачунара (када на одређену позицију желимо да залепимо премештен или копиран текст);
	Format Paint	копирање формата са одређеног дела текста на жељени део текста.

Када левим тастером миша кликнемо на стрелицу која се налази у десном доњем углу палете **Clipboard**, са леве стране екрана ће се приказати прозор **Clipboard**. У њему видимо приказ свих копирања и премештања текста

Копирање дела текста

Уколико желимо да копирамо део текста на неку другу позицију, поступак је следећи:

1. маркирамо део текста који ћемо копирати;
2. курсор миша доведемо до иконе **Copy** и кликнемо левим тастером;

3. курсором миша или стрелицама дођемо на место где желимо да копирамо маркирани део текста;

4. курсор миша доведемо до иконе **Paste** и кликнемо левим тастером;

5. видећемо да се на изабраном месту појавила копија текста;

6. кликнемо на икону **Save** да бисмо сачували промену.

Напомена: команду **Copy** можемо да активирамо и када кликнемо десним тастером миша на маркирани део текста, па изаберемо опцију **Copy**, или притиском на комбинацију тастера **Ctrl+C**.

Копирани текст се смешта у привремену меморију рачунара (**Clipboard**) па га командом **Paste** можемо налепити (поставити) више пута на различита места у документу. Уколико два пута применимо наредбу **Copy** на једну селекцију, отвориће нам се **Clipboard** табела у оквиру **Task Pane**, у коју се смешта више делова текста које желимо да копирамо. У овом случају када желимо да са наредбом **Paste** позовемо неки податак, кликнемо у текст па изаберемо један од смештених података из **Task Pane**.

Премештање дела текста

Уколико желимо да преместимо неки део текста на неку другу позицију, поступак је следећи:

1. маркирамо део текста који желимо да преместимо;
2. курсор миша доведемо до иконе **Cut** и кликнемо левим тастером;
3. курсором миша или стрелицама дођемо на место где желимо да преместимо маркирани део текста;
4. курсор миша доведемо до иконе **Paste** и кликнемо левим тастером;
5. видећемо да се текст преместио на изабрано место;
6. кликнемо мишем на икону **Save** да бисмо сачували промену.

Напомена: команду **Cut** можемо да активирамо и када кликнемо десним тастером миша на маркирани део текста, па изаберемо опцију **Cut** или притиском на комбинацију тастера **Ctrl+X**, а командом **Paste** можемо да активирамо и када кликнемо десним тастером миша на празан простор где желимо да копирамо или преместимо текст, па изаберемо опцију **Paste** или притиском на комбинацију тастера **Ctrl+V**.

Копирање формата са једног дела текста на други

Уколико желимо да формат одређеног дела текста копирамо на неки други део текста, поступак је:

1. маркирамо реч са које желимо да копирамо формат (стил, врту слова, величину) на неку другу;
2. кликнемо на икону **Format Painter**;
3. маркирамо реч на коју желимо да копирамо формат претходне.

Видећемо да је маркирана реч преузела формат претходне речи.

Предраг Јовановић

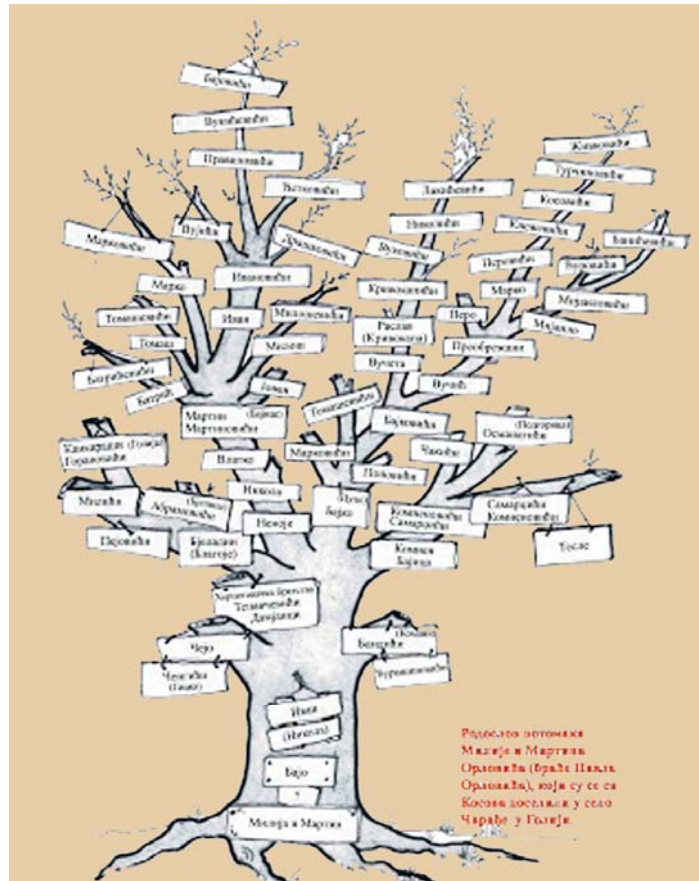
Наставиће се

Најдражи Милица и Драган

У последњих сто година у Србији најчешћа имена су Милица и Драган, а презимена Јовановић, Петровић, Николић

Годинама се популарност имена која се дају деци у Србији мењала у складу са модним трендовима и актуелним дешавањима. Ипак, нека су се имена издвојила – у последњих сто година као најзаступљеније међу женским именима издвојило се име Милица, а најчешће мушко име је Драган. Од бројних презимена најчешће је презиме Јовановић. Све ово и још много занимљивих података објављено је у публикацији „Најчешћа имена и презимена“ Републичког завода за статистику, коју су стручњаци Завода урадили на основу резултата пописа становништва из 2011. године.

Према тој публикацији, највише Милица има у 84 општине,

док је име Драган најчешће у 87 општина у Србији.

– После Милице, по популарности следе Јелена, Мари-

ја, Мирјана, Драгана, Снежана, Љиљана, Ивана, Ана, Гордана – каже Снежана Лакчевић, начелница Одељења пописа становништва у РСЗ. – Како се мењала атмосфера у друштву, мењала се и популарност имена, па су тако четрдесетих и педесетих година прошлог века омиљене биле Радмиле, Милице, Марије, Мирјане, Вере, Данице, Десанке, Олге. Седамдесетих година, поред поменутих, у моду улазе и Весне, Славице, Светлане, Гордане и Зорице.

А крајем прошлог и почетком овог века постала су модерна и имена Александра, Кристина, Катарина, Ана, Анђела, Тамара, Сара, Анастасија и Јована.

Када је реч о мушким именима, поред Драгана, дечаци у Србији у последњих сто година најчешће су добијали име Милан, Александар, Зоран, Никола, Милош, Марко, Горан, Душан и Дејан. Половином прошлог века, осим ових, честа су

била и имена Петар, Томислав, Милорад, Јован и Драгољуб. У поратном периоду популарно име било је Слободан, али и Зоран, Миодраг, Мирослав, Милан... Осамдесетих година било је модерно бити Саша или Владимир, док крајем прошлог и почетком овог века стижу и Лука, Стефан, Лазар, Алекса, Немања, Филип.

Најчешћа српска презимена су Јовановић, Петровић, Николић, Марковић, Ђорђевић, а најчешће комбинације имена и презимена код жена су Милица Јовановић, Милица Петровић, Јелена Јовановић, Милица Ђорђевић и Марија Јовановић. Код мушкараца најчешће ком-

Бановине у имену

На презентацији публикације о најчешћим именима и презименима у Србији могло се чути и да су у периоду између два светска рата женска имена често настајала од имена бановина. Тако су се жене звале Савка, Косовка, Дунавка, Моравка, Дубравка. Овакви имена било је највише у југоисточној Србији.

бинације су Драган Јовановић, Зоран Јовановић, Драган Петровић, Александар Петровић и Александар Јовановић.

По речима Драгана Вукмировића, директора Републичког завода за статистику, у Србији више од милион људи носи имена која у корену имају речи драг и мио, те су тако чести Милован, Драгољуб итд. Вукмировић сматра да се не може направити општи закључак да на једном подручју постоји само једно презиме, те да у том смислу има и извесних неочекиваних појава.

Љиљана Миленковић

У Београду Александар и Јелена

Најчешћа имена у Београду су Александар и Јелена, док су најчешћа имена у Војводини Милан и Марија. У Шумадији су најпопуларнији Драган и Милица, а на западу и југу земље најзаступљенија имена су Драган и Јелена.

Више среће у 2013...?

На крају једне и почетку наредне године сумирамо утиске, меримо како је данас, како је било, како ће бити. Правимо неке личне „извештаје“ о протеклом и планове за наредни период. А када треба посматрати ствари на неком глобалнијем нивоу, а и некако објективнијем, углавном долазимо до статистике. Она нам се понекад чини потпуно у нескладу са реалним животом, посебно када је рецимо потрошачка корпа у питању, али опет без статистике не бисмо имали представу о много тога.

Тако нам подаци Републичког завода за статистику говоре о неким значајним променама које су се десиле у претходном периоду, чак и у претходној деценији. Неке промене су позитивне, а неке баш и нису. Можда је лакше, како се оно каже, кренути од лоших вести. Једна од њих је да је стопа укупног фертилитета која је 2001. године износила 1,6, пала на 1,4 у 2010. години. Стопа умрлих од неких облика малигнух тумора је од 2000. до 2010. године у порасту. Затим, у периоду од 2007. до 2010. удео жена

у укупном броју жртава тешких убиства порастао је са 28 на чак 43 процента. То је више него довољно депримирајуће статистике, зато засад толико о лошим вестима.

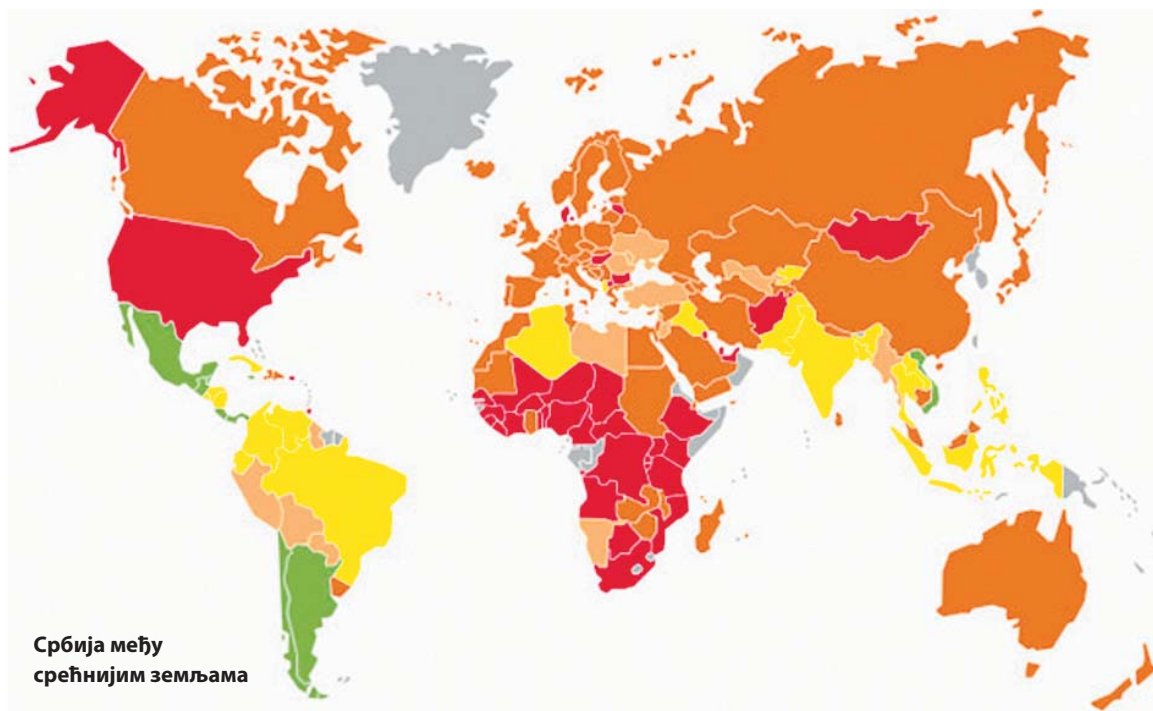
Нови начин живота, а можда и кризна времена, довели су до тога да се и мушкарци и жене нешто касније одлучују да запливају брачним водама. Статистика каже да жене и мушкарци у први брак ступају у просеку две године старији него што је то био случај 2000. године, и то жене са 27, а мушкарци са 30 година. Поред тога, померила се и граница рађања, па се просечна старост мајке при рођењу првог детета повисила у претходних десет година са нешто мање од 25 на 27,5, а оца са 29 на 31 годину. Када се сетимо са колико су година, на пример, наше баке ступиле у брак и родиле наше родитеље, јасно нам је и без озбиљне статистичке анализе да се граница знатно померила. Нажалост, у претходних 20 година бележи се и константан пад закључених бракова, којих је у 2010. било за око трећи-

ну мање него 1980. године. За утеху је што се, по статистичким подацима, просечно трајање брака од 2000. године постепено и благо повећавало, па је са 11,9 колико је износило на самом почетку века, порасло на 12,5 година у 2010.

И за крај ове наше домаће статистике једна заиста добра вест, а то је да је очекивано трајање живота жена и мушкараца у протеклој деценији у порасту. У случају жена, са

планете, чији су резултати 2012. објављени по трећи пут, установила је Фондација нове економије из Лондона. Овај индекс добија се коришћењем глобалних података о дужини животног века, квалитету живота, тј. благостању, и еколошком отиску (који мери количину земљишта потребну да се одрже обрасци потрошње једне земље).

Србија је на Индексу срећне планете остварила резултат од 41,3 (на скали од 0 до

Србија међу срећнијим земљама

нешто мање од 75, колико је износило 2000. године, очекивано трајање живота се повећало на 76,8, док је када су мушкарци у питању, порасло са мање од 70 на 71,6 година. Поред осталог, овај податак је од изузетне важности и зато што директно утиче на срећу. Тако бар каже Индекс срећне планете (Happy Planet Index) – глобално истраживање које мери срећу. Иако смо по неким другим недавним истраживањима сврстани међу најтужније земље света, резултати Индекса срећне планете показују да је Србија у 2012. заузела 79. место светске топ листе најсрећнијих земаља, од укупно 151 анализиране земље. Када се све узме у обзир, то и није тако лош пласман. Од земаља у региону, са којима нам је некако најблискије и најприродније да се поредимо, од нас је „срећнија“ само Босна и Херцеговина која је заузела 74. место. На неповољнијим позицијама налазе се Хрватска (82. место) и Словенија (87. место), као и Македонија, која је чак на 140. позицији. Индекс срећне

100), а он одражава релативно дуг животни век, низак ниво квалитета живота и умерен еколошки отисак.

Овакав начин гледања на ствари довео је државе Централне Америке и Кариба на водеће позиције ове листе, на којој Костарика заузима најсрећније – прво место. Због лоших резултата по сва три критеријума, на самом дну листе налази се Боцвана. Међутим, резултати из прошле године показују да још не живимо на срећној планети. Ниједна земља још није у стању да комбинује успех ова три фактора – дугог животног века, високог нивоа благостања и живота у еколошким оквирима.

Шта ће анализе показати у години пред нама и да ли ћемо бити срећнији него у претходној, остаје да видимо. Постоје веровања да је овај недавно преживљени, а заправо погрешно тумачени смак света уствари почетак једне нове лепше ере, па ето и новог повода да се надамо неким срећнијим временима.

В. Кадиф

НЕ СТАРИМО СВИ ИСТОМ БРЗИНОМ

Године појачавају разлике

Увек је то тако. После вршњачких окупљања, попут годишњица матура и сличних прослава, поготово кад су у питању јубиларни, високи бројеви, размњују се коментари о томе како ко изгледа, дали се и колико променио, и по правилу закључује да се женски део генерације „много боље држи“, док су некадашњи витки момци често оседели и поприлично угојени.

Има у оваквим опаскама и пристрасности и уопштавања, али истина јесте ту негде. Слика средовечних мушкараца док са својим исписницима препричавају догодштине из ђачких клупа, упоређена са утиском који о себи остављају њихове исфризиране и дотеране школске другари-

жање, понашање, али пре и изнад свега – на мишљење и осећања.

Испоставља се да је ово последње кључна компонента када је реч о темпу старења. Најновија истраживања то готово драматично потврђују. Одвајкада се знало да су жене дуговечније, па самим тим издржљивије и прилагодљивије, али некадашњи велики (у просеку петогодишњи) јаз у корист жена, почео је убрзано да се смањује. И даље су у предности, али док се у последњих двадесетак година просечан животни век мушкараца продужио за 3,7 година, код жена је порастао за непуне две (1,7 година).

У САД, према подацима „Њујорк тајмс“, од 2000. до 2010. број мушкараца старијих

и Алцхајмерова болест. Ово је поготово случај са удовцима. На самоћу се тешко навикавају, не само због дневних кућних послова које су супруге обављале, већ и због целокупне организације живота.

Када се већ нађу у тој ситуацији, мушкарци се брже одлучују на други брак, за разлику од жена које не журе у нове везе. Многе од њих чак, иако су биле у срећном браку, откривају и добре стране нових околности. После деценија угађања и бављења другима, сада могу да раде само оно што њима представља задовољство. У браку углавном жене држе конце породичног друштвеног живота, а истовремено имају и своја женска пријатељства, па кад остану саме, то није онаква усамљеност каква погађа удовце или разведене мушкарце.

Дуговечнији мушкарци су не само феномен, већ и потенцијални проблем који ће ланчано водити у нове. „Да ли је Америка спремна за већи број старијих мушкараца“, поставља „Њујорк тајмс“ питање економистима, психолозима, социолозима, лекарима, који се безрезервно слажу, сваки из свог угла, да су импликације велике. Државу ће рецимо то више коштати, прогнозирају финансијски стручњаци, због већих пензијских трошкова, с обзиром на то да мушкарци више зарађују, па су им и пензије веће, а дуже ће их примати.

С друге стране, пак, отвориће се могућност за растерећење социјалних фондова и смањење притиска на домове за старе, јер ће у дуговечнијој брачној заједници супружници моћи дуже да брину један о другоме.

Психолошке, као и остале последице пензионисања и старења мушкараца биће и будуће предмет опсежног праћења и изучавања. Међутим, већа енигма је оно што се десило са женама. Како је дошло до тога да њихов животни век почне да успорава раст, да би у перспективи то могло да резултира и стагнацијом? Правог одговора још нема, али чињенице откривају поражавајуће стање.

Према специфичном Галуповом индексу квалитета живота, жене између 45 и 65 година имају најнижи збир и највиши ниво стреса од свих генерацијских група оба пола. То убедљивије од свега говори о постојећој (не)равноправности. Упркос свему, због своје прилагодљивости и виталности, притиснуте обавезама према породици и каријери, жене године прихватају са више мудрости и реалности. Можда управо зато старе спорије од мушкараца, о чему сведочи и на почетку текста поменути матурска слика.

Д. Драгић

це, чак и са неким килограмом више, чини сувишим питање на чију адресу похвале иду. Матуранткињама из шездесет и неке, наравно.

Описана анегдотска диференцијација само илуструје постојећа, научно поткрепљена сазнања о разликама између фаза старења код мушкараца и жена, у физиолошком, социолошком, психолошком и сваком другом погледу.

Сваки сегмент тог процеса је изучен, као и последице до којих долази услед хормонских промена, смањења лучења женских, односно мушких хормона, како се све то одражава на организам, кардиоваскуларни систем, коштану масу, кожу, косу... па на др-

од 65 повећао се за 21 одсто, док је истовремено код женске популације скок био готово упола мањи – 11,2 процента.

Мушкарци, дакле, живе све дуже, али и старе брже. У когнитивним способностима они с годинама упадљиво заостају за женама и лакше постају подложни поремећајима који воде у депресију и рану деменцију. Истраживања које је спровео тим клинике „Мејо“ показала су да на 1.000 мушкараца старијег доба, њих 72 имају потешкоће у домену спознајних и менталних функција, док је код жена тај однос 57 на 1.000.

Такав ментални статус чини подлогу за низ озбиљнијих психичких обољења, па су код мушкараца чешћа самоубиства, као

НОВИ ФЕНОМЕН У ЗАТВОРИМА БРИТАНИЈЕ, ХОЛАНДИЈЕ, САД, ЈАПАНА...

Пораст криминала међу сениорима

Британска телевизија ИТВ приказала је средином децембра један документарни филм који је открио феномен дотле неприметан у тамошњој јавности: да је у затворима све више седокосих преступника.

„Пензионерски талас криминала“, како су га назвали, и даље је само мали број у криминалним статистикама, око три одсто, али је у поменутом филму констатовано да је у несумњивом порасту. Број оних старијих од 60 година иза решетака је већи него икад, утврдио је у накнадном истраживању лондонски дневник „Индипендент“. Позивајући се на податке Министарства правде, лист је изнео да је ова категорија затвореника од 2008. порасла за 20 одсто.

Укупно, седих иза решетака данас је у Британији три пута више него пре 20 година, а криминалци у пензионерским годинама су најбрже растућа група у казнионицама, које, пошто су махом грађене у 19. веку, нису адекватне за неопходну бригу о

онима који због разних кривичних дела морају да буду одвојени од друштва.

Према подацима изнетим у поменутом филму чији је наслов „Пензионери иза решетака“, у затворима Енглеске и Велса данас је 3.333 старијих од 60 година, према 2.811 колико их је било 2008. Најстарији мушкарац има 92 године, а најстарија жена – 78.

У филму је констатовано да овај феномен није довољно истражен, док експерти за правосудни систем сматрају да је један од фактора који томе доприноси оштрија казнена политика. Током последње деценије просечна временска казна затвора подигнута је за око три месеца, што је, поред осталог, допринело да се укупан број затвореника повећа за 80.000.

Други фактор је нижи праг толеранције према старијима од стране полиције, па и мања благонаклоност коју уживају у друштву у целини. Уз то, повећању броја затворских казни за

сениоре доприноси и напредак криминалистичке технологије, пре свега свестрано коришћење ДНК анализа у истрагама, што значи да онима који су неке злочине починили у младости и нису одмах ухаћени, органи реда могу да покуцају на врата и под старе дане, кад су већ уверени да су се извукли.

Старији затвореници, констатовано је у филму, имају посебне потребе на сличан начин као и млађи делинквенти, али су прилике такве да се већа пажња посвећује млађима него старима.

У филму је неколико затвореника пристало да се пред камерама исповеди. Тревор Каирнс (62), пензионисани грађевинац, ухапшен је због трговања цигаретама „на црно“ и диловања великих количина марихуане.

– Мислим да сам научио своју лекцију – рекао је он. – Волео сам да повремени мало попијем, да седнем у ауто и одем негде, а сада ми је све то ускраћено.

Адела Лубин (66) у затвору је због организовања проституције. Бранила се тиме да је желела да води само салон за масажу, али да су муштерије тражиле „више“, па је, ето, помислила да може некажњено да им излази у сусрет.

Наравно, пензионери-робијаши су и неки „каријерни“ криминалци којима није први пут да доспевају у затвор.

Велика Британија није, међутим, у овом погледу изузетак. У Америци се већ одавно говори о „геријатријском криминалу“. Тамо је број хапшења оних изнад 50 последњих година порастао чак за 85 одсто. Прогноза је да ће се овај број у догледно време још повећавати, јер припадници такозване бејби бум генерације (рођени у демографској експанзији у периоду од краја Другог светског рата до 1964), којих има око 35 милиона, америчкој седеој популацији стално придодaju нове чланове.

У Јапану, који је већ стекао репутацију најстаријег друштва на планети, ситуација у овом сектору је још драматичнија. Тамо је број хапшења оних изнад 65 у последњој декади утростручен, а у поређењу са 1979. повећан за чак 10 пута! Истраживања која је о овоме спровела јапанска влада показују да већина ових нових делинквената није претходно имала полицијски досије. У тим бројкама су додуше и ситни прекршаји као што су крађе у продавницама, али драматично је повећан и број насилних кривичних дела. Социолози сматрају да је ово резултат сиромаштва, усамљености и менталних болести, а у неким случајевима и комбинације свих ових фактора.

Прошлог августа француски Центар за стратешке анализе је у закључцима једне своје студије о овом проблему препоручио да се домаћи правосудни систем реорганизује како би се адекватније носио са старијим криминалцима. Један од предлога је и специјална обука за полицију да би могла да се суочи са овим проблемом, док би затвори требало да се модификују за потребе осуђеника са Алцхајмеровом болешћу и другим тегобама типичним за старије.

М. Бекин

БОЖИЋ У КЊАЖЕВЦУ

Весело уз поштовање традиције

У општини Књажевац је, као и ранијих година, свечано обележен Божић. Свуда су биле окићене јелке, а бадњаци већ рано ујутру на Бадњи дан постављени поред улазних врата. Славило се у кућама и на трговима, уз поштовање обичаја у

ва, а наставиле се вечерњом службом у 16 часова у храму Светог великомученика Георгија. Након вечерње службе уследило је паљење градског бадњака на платоу испред Дома културе уз присуство више од петсто Књажевчана и оркестра трубаца, те

ишли су на Бадње вече од куће до куће и певали божићне песме – коледе. Укућанима су честитали Божић, а они су их, како обичаји налажу, частили храном, пићем и новцем.

Божић су свечано прославили и корисници Геронтолошког центра – Дома старих,

спремању јела – на Бадње вече посно, а за Божић печеница, печење, роштиљ и остало како ко воли.

Свечаности посвећене најрадоснијем хришћанском празнику почеле су на Бадњи дан свечаном литургијом у осам часо-

се и певало и играло уз грејану ракију. Паљење бадњака организовано је и у Кални, Минићеву, Зуничју, Штипину, Јаковцу и другим селима овог краја.

По традицији, у општини Књажевац младих обучени у карактеристичну одећу

њих двеста двадесет, као и седамдесет корисника „Виле Катарине“. За овај велики празник везани су многи лепо обичаји и обреди, па се свуда славило, певало, играло, веселило, поштујући традицију као успомену на дан рођења Христовог. **Д. Ђорђевић**

СКУПШТИНА ПЕНЗИОНИСАНИХ ЖЕЛЕЗНИЧАРА НОВОГ САДА

Добра сарадња са другим удружењима

Подручно удружење пензионисаних железничара Новог Сада, које је колективни члан Удружења пензионера града Новог Сада, одржало је средином децембра своју годишњу скупштину на којој су усвојили извештаје о активностима у претходном периоду и Програм рада за 2013. годину.

У Извештају о раду је, између осталог, истакнута сарадња са представницима 18 удружења пензионисаних железничара из Србије, и учешће Новосађана на централној прослави Дана железничара у Ћуприји, где су добили и похвале за

свој рад. Такође, у Извештају су наглашене и погодности које су чланови користили преко Удружења пензионера града Новог Сада. Рецимо, под повољним условима користили су услуге фризера, обућара, столара и других занатлија. Набављали су храну, огрев и друге производе на отплату. Пензионисани железничари – који имају ниска примања узимали су и бескаматне позајмице од Фонда солидарности Удружења пензионера града Новог Сада. Користили су, такође, и услуге Планинарског друштва „Пензионер“ приликом органи-

зовања излета на Фрушку гору, а гостовао им је и КУД градског новосадског удружења „Исидор Бајић“.

По речима Vere Попов, председнице Удружења пензионисаних железничара Новог Сада, приоритетни задаци у 2013. години, између осталих, биће обезбеђивање пословног простора у улици Васе Стајића број 2, у Новом Саду, затим учешће у активностима Савеза удружења пензионисаних железничара Србије ради остваривања одређених бенефиција у ЈП „Железнице Србије“ (право на превоз лица и грева, право на финан-

сијска средства по колективном уговору), и учешће у обележавању Дана пензионисаних железничара.

Једна од важнијих ставки у програму рада за ову годину јесте и њихово учешће у активностима Удружења пензионера града Новог Сада. Осим у овим пословима, пензионисани железничари ће се ангажовати и око упућивања чланова у бањска и климатска лечилишта, регулисања животног осигурања под повољнијим условима и остваривања других права која се тичу свих пензионера.

М. Мектеровић

Раздрагани дочек уз богату томболу

Испраћај старе и дочек Нове године одржава се у Дому пензионера у Кикинди откада је тај објекат 1975. године почео да ради. Тако је пространа и функционална сала прихватила и ове „најлуђе“ ноћи 130 гостију. Они су раздрагано ушли у ново лето, уз песму и игру, али и обилну трпезу и пријатан амбијент, по цени од 800 динара. Угодном расположењу допринела је и богата томбола, захваљујући донаторима, који иначе снабдевају на кредит чланове удружења пензионера кикиндске оп-

Пријатна атмосфера у кикиндском Дому пензионера

штине. Главни згодитак, тону угља, даривао је, као и годинама уназад, Антал – Тони Демењи. Овога пута срећни добитник је био пензионер Сава Јанкелић.

Занимљиво је да кикиндско удружење са својим КУД „Сунчана јесен“ организује дочек нове године и по грегоријанском и по јулијанском календару. Тако је 13. јануара прослављена и Православна нова година, а ускоро ће, 27. јануара, и Свети Сава, крсна слава овог општинског удружења.

С. Завишић

Иванка Бурчич

ГЦ „СРЕМ“

Весело за празник

Поводом новогодишњих празника, у румском Геронтолошком центру „Срем“ приређен је програм у коме је учествовао хор установе у пратњи оркестра Јосипа Јурце и солиста Душан Ступар. Допринос слављу дале су и Босиљка Ђорђевић и Иванка Бурчич, чланице литерарне секције, које су читале стихове.

Први наступ имали су и чланови фолклорне секције овог геронтолошког центра, под руководством Мила Бериће.

Било је весело као и увек, корисници су уживали и певали са извођачима.

Д. Р.

Босиљка Ђорђевић

СВРЉИГ

Весело за срећу и здравље

Нову 2013. годину већина становника сврљишке општине дочекала је у кругу својих породица са пријатељима и рођацима. Пензионерски динар помогао је да новогодишња трпе за буде богатија, а баке и деке су и својим унуцима подариле неки динар за новогодишњи провод.

По традицији, пензионери су са новогодишњим и божићним слављем кренули половином децембра и наставили весело у овој години. У клубу пензионера у Сврљигу последњег дана старе године организовано је дружење уз музику и песму, а неколико дана раније славило се у ресторану. Веселили су се пензионери Удружења „Дервен“ и обавили новогодишње венчање Миломира Павловића (66) из Сврљига и Веронике Поповић (50) из Шапца. Удружење РМВИ општине Сврљиг инвалидним лицима поделило је троја инвалидска колица и друга помагала.

ОТП банка је, у сарадњи са Мастеркардом, наградила 20 сврљижких пензионера, клијената банке, апаратима за мерење притиска.

У духу мира и толеранције пензионери су свима пожелели много среће и здравља у овој години.

С. Ђ.

Божићни фестивал

Пети божићни фестивал, у организацији Канцеларије за младе, Центра за културу, туризам и спорт и под покровитељством општине Сврљиг, трајао је од 27. децембра прошле до 7. јануара ове године. У тих десетак дана кроз песму и игру млади су се забављали, дружили и проводили.

Програм је био садржајан и разноврстан – музика, игре, диско и вечери поезије, позоришне представе, концерти, школе фолклора, караоке, маскенбал. Најсрећнији су били малишани који су први пут учествовали на фестивалу и радовали се поклонима. Гост овогодишњег фестивала био је Филип Митровић, прошлогодишњи финалиста „Првог гласа Србије“. Од аукцијских продаја и продаја улазница на фестивалу прикупљено је 96.000 динара. Средства ће бити уплаћена на рачуне деце оболеле од рака у општини Сврљиг.

Циљ манифестације – дружење и забава младих у божићном духу, прожете хуманости, у потпуности је остварен, кажу Марко Младеновић, координатор Канцеларије за младе, и Стефан Јовановић, организатор активности на фестивалу у Сврљигу.

С. Ђ.

ВЕЛИКА ПЛАНА

Златна плакета за солидарност

За постигнуте резултате у акцији за најхуманију средину, у којој се вреднује број добровољних давалаца крви у летњој кампањи, општинска организација Црвеног крста из Велике Плана добила је недавно још једно високо признање. Златну плакету Црвеног крста Србије добили су за 198 прикупљених боца крви и тако су постали апсолутни шампиони солидарности.

У евиденцији Црвеног крста Велике Плана регистровано је 1.465 давалаца, који сваке године просечно дају 1.500 боца драгоцене течности. Рекордер међу њима је Ненад Лукић који је дао крв 104 пута. Иначе, великоплањански Црвени крст Златну плакету за најхуманију средину добио је по трећи пут узастопно.

Сл. К.

СУБОТИЦА

Мисле на наредну грејну сезону

Градско удружење пензионера Суботице започело је већ од 3. јануара наручивање огревног материјала за наредну грејну сезону. Чланови удружења моћи ће до 31. марта ове године да закључе уговоре о набавци дрва и угља – са роком отплате од девет месеци.

Приликом потписивања ових уговора суботички пензионери треба да донесу личну карту, затим чланску књижицу Удружења са плаћеном чланарином за 2013. годину и последњи чек од пензије. Уговори ће се закључивати у седишту Удружења, у улици Саве Шумановића број 2, као и у месним организацијама пензионера у њиховом месту становања сваког радног дана од 8 до 11 часова.

М. М.

РУМА

Божићна улица

Ни овога пута на Градском тргу у Руми није изостала Божићна улица. Била је отворена, као и обично, од католичког до православног Божића, а грађани су могли да купе сухомеснату робу, пчелиње производе, сувенире и друго.

Килограм сремских кобасица коштао је 700 динара, суве сланине 680, коленица 300, чварака 700, шваргле 400, шунке 1.400 динара...

Божићну улицу је организовала Туристичка организација општине Рума, а у том двонедељном периоду пратили су је и бројни културни догађаји. **Д. Р.**

СРЕМ

Вертепи на Бадње вече

Бадњи дан је уз посну трпезу свечано обележен и на подручју Срема. И овога пута, свечарски тон шестој јануарској вечери дали су вертепи и губе, а празничну идилу употпунио је и снег који је провејавао.

После поделе бадњака у православним храмовима, младићи прерушени у вертепе и губе ишли су на Бадње вече од

куће до куће, певали песме и изводили представу о Христовом рођењу. Честитали су Божић домаћинима који су их, како обичаји налажу, частили храном, пићем и новцем.

Обичаји везани за вертепе и њихове представе за божићне празнике настали су, како се верује, у Грчкој, а касније су пренети у Немачку, одакле су преко Аустрије стигли до војвођанских Срба. **Д. Р.**

БРУС

Поклон Ракићима

На празник Ваведења пресвете Богородице, 4. децембра 2012, председница Удружења пензионера општине Брус, Надежда Блажић, уручила је скромну материјалну помоћ породици Ракић у селу Доњи Липовац код Бруса.

Ракићи имају троје деце, ћерку Бојану (2012) и синове Бојана (2010) и Божура (2007). Прошла година проглашена је годином беба у нашој земљи, па је и ова посета уприличена као део те акције.

Мајка је захвалила на поклону рекавши да им није лако, али да имају мало земље и да се сналазе радећи разне послове. Ниједног тренутка се нису жалили, а посвуда се осећа онај понос српског сељака који је усправан и поносан и у тешким условима за живот.

Поклони, а нарочито слаткиши, измамили су осмех на дечјим лицима.

У акцији су, поред удружења пензионера, активно учествовали Инфо центар из Жиљака и Центар за социјални рад општине Брус. **Т. М.**

ЉУБОВИЈА

Пакети угроженим пензионерима

Општинско удружење пензионера у Љубовији обезбедило је 80 пакета за пензионере чије су пензије недовољне за живот.

– Пакете смо наменили најугроженијима, да лепше прославе божићне празнике, јер у њима су неопходне животне намирнице и средства за хигијену. Уручили смо и скромну новчану помоћ пензионерима да би платили утрошену струју и комуналне услуге – каже Ковиљка Игњатовић, секретар општинског удружења пензионера у Љубовији. **М. М.**

Целој редакцији „Глас осигураника“ желим
сретан Божић и Нову годину, буну здравља, сре-
ће и успеха у послу.
Уједно се захваљујем на славу вашег изван-
редног часописа.

Јелена Шанић
Нови Београд

ПИШИТЕ НАМ

Драги читаоци,

Ово је простор намењен
Вашим писмима. Пишите нам
шта Вам се у нашем и Вашем
листу допада, а шта би могло
да буде боље, шта бисте воле-
ли да прочитате или да саоп-
штите другим читаоцима.

Адреса је Булевар уметности
10, 11070 Београд, или
електронском поштом, на
glasosiguranika@pio.rs

Редакцији листа „Глас осигураника“

Удружење пензионера београдске општине Па-
лилула честита Вам и жели срећне божићне празни-
ке и Нову годину, за још лепшу и успешнију сарадњу
у години која је пред нама.

Од свег срца у име пензионера са Палилуле
председник **Никола Косановић** и
секретар **Јелица Драговић**

Некад и сад

У 1937. години

Социјална политика наше Краљевине заслугом Министра социјалне поли-
тике и народног здравља, г. Драгише Цветковића, који је у њу увео нове, своје
погледе и свој елан, показала је нов и до сада невиђен полет, који због целог
низа далекосежних мера које је Краљевска Влада донела у корист радништва,
ту годину привредног полета карактерише и као годину прекретницу у соци-
јалној политици Југославије. Међу донетим социјално-политичким мерама
Средишњег уреда се непосредно тиче спровођење осигурања радника у из-
немоглости, старости и смрти које је почело 1. септембра 1937, а којим се
проширује делокруг рада Средишњег уреда и на ову грану. Спровођењем овог
осигурања службеника од Словачке до Далмације на целу државу, почевши од
1. јануара 1938. године, тек је у потпуности спроведено осигурање радника.

Морамо да нагласимо и још један момент, а то је опште државни и хумани циљ социјалног осигурања, да се оним најсиромашни-
јим друштвеним слојевима помогне у моменту кад изгубе једини извор својих животних могућности. Тај циљ је поставио себи за-
конодавац доносећи Закон о осигурању радника 1922, који је увођењем у живот гране осигурања за случај изнемоглости, старости
и смрти дошао до потпуне примене у септембру 1937. године.

(Окружни уред за осигурање радника у Београду од 1922. до 1938, Београд, 1939)

Током 2012.

Законом о изменама и допунама Закона
о пензијском и инвалидском осигурању,
који се примењује од 1. јануара 2011, војни
пензијски фонд (СОВО) консолидован је са
РФ ПИО од 1. јануара 2012. Консолидаци-
ја Фонда за социјално осигурање војних
осигураника односи се само на део везан
за пензијско и инвалидско осигурање, па
око 50.000 војних пензионера има у Фонду
статус као бивши запослени, а 37.000 вој-
них осигураника као запослени који раде на пословима на којима
се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем и који могу под
посебним условима остваривати право на пензију. Право на бес-
платну рехабилитацију у здравствено-стационарним установама и
бањско-климатским лечилиштима током 2012. године, у трајању од
10 дана, имали су корисници старосних, инвалидских и породичних

пензија са пребивалиштем на територи-
ји Републике Србије чија је пензија била
нижа од 22.334 динара. На основу висине
издвојених средстава (275,6 милиона
динара), за бесплатну рехабилитацију у
једној од 25 српских бања, 2012. године
било је предвиђено око 9.500 пензионе-
ра. Закључком Владе Републике Србије,
18. септембра исплаћена је прва рата
једнократне помоћи у износу од 4.000
динара пензионерима којима месечни
износ пензије, односно накнаде оства-
рене само по домаћим прописима, није
прелазио износ од 15.000 динара, а 24. новембра је окончана испла-
та прве рате једнократне помоћи пензионерима који примају пен-
зије, односно накнаде остварене применом међународних уговора
о социјалном осигурању. То право су имали они корисници којима
збир иностране пензије (односно накнаде) и пензије остварене по
домаћим прописима није прелазио износ од 15.000 динара. **Ј. О.**

Одређивање новог износа пензије

? Е. Вилим: Пензионер сам од 1999. године са пуним радним стажом. Као пензионер сам радио непрекидно до сада по уговору о делу и примао око 20 одсто од висине пензије. Послодавац је редовно уплаћивао допринос за ПИО и подносио одговарајуће извештаје пореским органима. Имам ли право на повећање пензије и кад да поднесем захтев?

Одговор: Чим прекинете осигурање по основу уговора о делу, можете поднети захтев за одређивање новог износа пензије. С обзиром да сте пензионисани пре ступања на снагу нових прописа 10. 4. 2003. године, без обзира на то што је Ваша накнада релативно мала за све време рада уз пензију, и што већ имате пун радни стаж, врло је вероватно да

ће Вам се повећати износ пензије због начина обрачуна пензије по чл. 257 Закона о ПИО. У случају да износ новообрачунате пензије ипак буде мањи, остаће на снази решење из 1999. године, те ћете и даље примати пензију коју сте и до сада примали. То значи да нема разлога да се устручавате да поднесете захтев за одређивање новог износа пензије.

Пре захтева за пензију проверити уплату доприноса

? М. Радојевић, Ужице: На тржишту рада ћу бити до 5. марта 2013. године, када пуним 40 година радног стажа, а 11. марта ове године пуним 62 године старости. Интересује ме да ли и мене качи ово повећавање границе за четири месеца за пензионисање.

Одговор: Што се Вас тиче, нема никакве бојазни за Ваше право на пензију јер за осигураника мушкарца се не повећава потребан стаж за одлазак у пуну старосну пензију и остаје трајно 40 година. Што се пак тиче година живота, потребне године се повећавају за по четири месеца и у овој години је потребно да

мушкарац поред 40 година стажа осигурања има и минимум 54 године живота, што за Вас није проблем пошто већ имате 61 годину. Оно што бих Вам свакако саветовала је да добро проверите уплату доприноса за својих 40 година стажа осигурања, јер то увек може бити проблем код остваривања права на пензију.

Доприноси по основу пољопривредног осигурања

? Б. Аћимовић, Чачак: Радила сам 18 година у Чачку и остала сам без посла као технолошки вишак. На савет службенице са бироа рада, потписала сам осигурање по основу пољопривреде. Када сам испунила услов за пензионисање, појављује се захтев да Фонду ПИО доставим потврду из Управе прихода да не дугујем ништа, што сам им однела. Али нису то узели у обзир, па сам морала да потпишем да ми се одбија 1/3 пензије због дуга. Да ли су се у Филијали Чачак понели неодговорно и да ли сам у овом случају оштећена?

Одговор: У Фонду ПИО постоји најуреднија пријава на пољопривредно осигурање, примљена у Филијали Чачак 15. 10. 2001. године. Пријава на осигурање тече од 27. 4. 2001. године као члану пољопривредног домаћинства. Ова пријава је најрегуларније унета у базу података тадашњег Фонда пољопривредног осигурања у

Београду, а по правилу се прослеђује и надлежној Пореској управи у Чачку. Накнадно су само унети подаци о мировану стажа до 31. 12. 2003. године, до када нисте били у обавези да плаћате доприносе за ПИО, као и сама одјава са пољопривредног осигурања која је унета са даном испуњења услова за старосну пензију, 16. 4. 2009.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Весна Вићентијевић

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање

године. Нема никакве сумње да сте Ви у наведеном периоду били пољопривредни осигураник, али пошто Вас Пореска управа није дужила порезима и доприносима, Фонд ПИО Вас је задужио доприносима за ПИО у периоду од 1. 1. 2004. до 16.

4. 2009. године и тај дуг на име доприноса сте по Закону могли да измирите одмах или кроз обуставу 1/3 пензије, о чему је Филијала Чачак донела одговарајуће решење, а што представља примену чл. 120 Закона о ПИО.

Четири месеца дужи стаж за жене

? М. Стојковић, Београд: Рођена сам 22. 5. 1956. године. Први радни однос сам засновала 2. 8. 1977. године и до данас нисам имала прекид радног односа. Од 1. 1. 2013. године почеле су да се примењују измене Закона о ПИО којима се женама повећава радни стаж за четири месеца, тј. на 35 година и четири месеца. Знам да сам 2. 8. 2012. године стекла услов за одлазак у пензију, али ме интересује да ли се од 1. 1. 2013. године мења начин обрачуна основице за исплату пензије, односно да ли има смањења.

Одговор: Од 1. 1. 2013. године начин обрачуна пензије се не мења. Међутим, приликом обрачунавања висине пензије за осигураника жену такозвани додати стаж за жене (који је до 1. 1. 2013. године износио 15 одсто), од 1. 1. 2013. износи 14 одсто, као што и потребан стаж за пуну старосну пензију за жене износи 35 г. и четири месеца стажа осигурања и најмање 53 г. и четири месеца старости. На-

редних година ће се такође повећавати потребан стаж за осигуранике жене, као што ће се и смањивати додати стаж за жене за по један одсто, све до 2021. године када ће додати стаж износити шест одсто, а потребан стаж 38 година стажа осигурања, као и 57 година живота. Године живота ће се повећавати и даље, до 2023. године када ће за одлазак у пензију бити потребно 58 година живота.

Увећање пензије за 20 одсто

? Б. Марковић, Врање: Испунио сам услове за старосну пензију по члану 19, став 1 Закона. С обзиром на то да сам активно војно лице а да намеравам да одем у пензију по општим условима (не као лице под посебним условима, професионално војно лице), да ли ми следује увећање пензије за 20 посто, као војним лицима која оду у пензију под посебним условима?

Одговор: Под претпоставком да испуњавате услове из чл. 43 Закона о ПИО, по питању навршеног стажа осигурања, што подразумева и стаж са увећаним трајањем, као и да у пензију идете са послова из чл. 42 Закона, независно од тога што испуњавате услове и

из чл. 19 Закона, старосну пензију ћете остварити по члану 79 Закона о ПИО, што подразумева и увећање пензије за 20 одсто. Овде је неопходно напоменути да пензија ни у ком случају не може прећи највиши износ пензије из чл. 78 Закона о ПИО.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВИЧИЋ	РАНИЈА АМЕРИЧКА ФИЛМСКА ГЛУМИЦА	НАШ ФУДБАЛСКИ ТРЕНЕР	ШТИКЛА НА ЦИПЕЛИ (МН.)	ИСТОРИЈСКО МЕСТО У ФРАНЦУСКОЈ	РАНИЈИ МАЂАРСКИ ШАХИСТА ЈАНОШ	ЖЕНСКО ИМЕ	ГРАД У ФРАНЦУСКОЈ
ЛЕК ПРОТИВ БОЛОВА							
ЖИЧАНИ МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТ							
МАТЕРИЈА ЗА СТВАРАЊЕ АНТИТЕЛА							
ЕЛАСТИЧ- НОСТ							
КОЊСКИ ПОКРИВАЧ (МН.)				ИНИЦИЈАЛИ ТЕСЛЕ	ИРИНА ОДМИЛА	АРОМУН	УЧЕСНИК НЕКОГ ДОГАЂАЈА
УЧЕСНИЦА У РАТУ							
АМЕРИЧКИ РЕЖИСЕР, ЕДВАРД							
НОВИНСКО ИЗДАВАЧКИ ЦЕНТАР (СКР.)				СТАРИ СЛОВЕН ДИВЉА ЖИВОТИЊА			
УЗВИК ЗА ДОЗИВАЊЕ					СИМБОЛ ЦЕРА СТОЛИЧИЦА БЕЗ НАСЛОНА		
СИМБОЛ РАДИЈУМА			ФР. ПИСАЦ, МАРСЕЛ РАЗАРАЊЕ СТЕНА				
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ХРВАТСКИ ПЕСНИК, АНТУН ГОРКИ ЛЕКОВИ						ОТМЕН, ГОС- ПОДСТВЕН (ФР.)
БЕЛАНЧЕВИ- НА (ЛАТ.)							
КОЈЕ ЈЕ У ДУХУ МОРАЛА							
ОБАР (МН.)						СИМБОЛ ЗА БОР ОЦЕЊИВАЊЕ	
РАНИЈА ЕНГЛЕСКА ГЛУМИЦА, ИВЕТ				СТ. МЕРА ЗА ДУЖИНУ МАРИЈА ОДМИЛА			
НАША РАНИЈА ГЛУМИЦА, ДАНИЦА							СИТНИ ОТПАДАК СЛАМЕ, ТРИНА
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ЗАЧИН ЗА ЈЕЛО	ЛИЧНА ЗАМЕНИЦА ПОКАЗНА ЗАМЕНИЦА			ОЗНАКА ЕГИПТА ИНДУСТРИЈА ТЕПИХА		
СТАРО ВРЕМЕ, АНТИКА							
ИСТА СЛОВА			ОПШТИНСКО ПОДРУЧЈЕ				

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА: срамота, ременар, економи, ћоре, нс, нра, кот, адлер, и, н, номад, отолит, во, иван, анатоми, ки, аш, гар, кн, опорото, т, добшар, илата, е, ноторан, ани, име, кацар, трапани

Милеико Косановић

Празничне конфете

Нова година напред, криза стој!
Шта ће ми новогодишње дрвце. У животу сам, углавном, буква.

Јефтино сам добио место за Нову. Под – јорган планином.
Не купујем јелку. Жена Јелка не воли конкуренцију.
Ето шта чини стрес: Деда Мраз је сасвим оседео кад је видео цене играчака.

На улици цвета „дивља“ трговина. Ни она обична није баш питома.

Кад је у питању виски са ледом, пензионерима остаје само лед.

Шта ће нам свећице за дочек кад на све стране сијају – афере.

Све ми је пластично: јелка, украси, свећице, чаше, тањира. Бојим се да такво не буде и прасе.

Душан Старчевић

Из шупљег у празно

Не знам шта ћу са празним џеповима. Имате ли ви неку идеју?

Лете ми мисли, али ми је глава добро затарабљена.

Нама компас не треба. Ми и даље непогрешиво пловимо у погрешном смеру.

Тај је дубоко мислио али му мисли никада нису угледале светлост дана.

Све дадоше на образ. Образ им ни за шта.

Благо вама, благо њима, дугови нама.

Мисли туђом главом! Тако ћеш сачувати своју.

Дуг и оштар језик – кратка каријера.

Предалеко је отишао. Сустигао га је вербални деликт.

Шта су они запели „у рај, па у рај“. И у паклу је ексклузивно друштво.

Радивоје Јевтић Јенки

Брана Николетић

Да ли сте знали ...

– да су Нову годину, један од најстаријих обичаја код свих народа света, верује се први почели да обележавају Вавилонци? Они су славили поновно рађање свега у природи и било је логично да година почиње у пролеће, када природа оживљава.

– да заслуга за то што китимо јелку за Нову годину припада старим Римљанима? Они су сматрали да у њој живи „шумски дух“, заштитник природе, па су за новогодишњу ноћ одлазили у шуму да га умилостиве. Касније су почели да доносе јелке кућама, па је тако ово дрво ушло у домове као симбол нове године.

– да Јапанци, у чијој је земљи Нова година најпопуларнији празник, верују да ће човеку током целе године бити онако како му је првих дана нове године? Јапанцима, који Нову годину зову Ганџицу – изворни дан, обичај налаже да на улазна врата окаче шименаву (свето уже од пиринчане сламе) која спречава улаз злим духовима, а у поноћ се звоници оглашавају са 108 удараца који симболизују 108 могућих човекових грехова.

– да Кинези славе такозвани Јуан тан сваке године између 21. јануара и 20. фебруара. Прослава траје четири дана, а пре него што славље почне, чисти се кућа као симбол одбацивања свега старог.

– да се индијска Нова година зове Дивали и слави се сваке године крајем октобра и почетком новембра? Прослава траје три дана, а сваки град и село украшени су хиљадама светилки. У сваком храму и свакој кући поред прозора и у вратима стоје мале уљане лампе које терају зло.

– да је јеврејска Нова година или Рош Хашана духовни празник којим се обележава годишњица стварања света и слави се десет дана? Датум је променљив, због примене соларно-лунарног календара, а на новогодишњој трпези се налазе само риба и слатка јела која означавају плодност, дуговечност и богатство.

Посејане мисли

Друштвена збивања су за разговор. У четири ока!

Комшија и ја смо били на чашици разговора. А онда је чашица пукла, као и наше пријатељство.

Његова зарада је тајна. Толико је мала, да га је срамота да јавно каже колика је.

Светска економска криза је настала због лоповлука. Моћници су украли снове народима.

Не бих да се мешам у политику. Бојим се да ме не промешају.

У животу је све могуће. Због тога многи не постигну ништа.

Остварио је животни сан. На послу спава и ноћ и дан.

Његово поштење нема цену! Непопштење кошта по договору.

Брак је света институција у којој нема светаца.

Поступио је по наређењу – своје савести.

Шта ми вреди што сам заљубљен у себе, кад ми љубав није узвраћена.

Можда ће све то народ позлатити ако буде ичега за позлаћивање.

Свака власт је корисна – за своје пријатеље, ужу и ширу родбину.

Невен Шијаков

(X)уморне мисли

Празнујемо грофовски, али се пружамо према губеру! Од Нове године до Божића трошимо као милионери, у остатку године као пролетери.

Преживесмо смак света, новогодишњу теревенку, божићну прасетину... Ако прегрмимо ускршњу јагњетину, догураћемо и до јесењих слава.

Новогодишњи програм је испунио очекивања. Народ је имао народну музику на свим каналима.

Плате и пензије су издржале новогодишње и божићне празнике, а остатак месеца и здравије је провести у посту.

Ми смо поштени у души и вредни као мрави, али ко ради, тај и греши.

Имамо најбољег тенисера, најлепше девојке, најлепша брда и долине... Мало ли је међу двеста држава?!

Храна је поскупела, а ексери и шрафови појефтинили, па нам је стандард остао исти.

Имамо хиљаду милионера и милион пролетера. Пратимо светски тренд.

Уместо паролe: одавде до вечности кориснија би нам била: одавде до сутра.

Можда је смак света само одложен? Можда још нисмо довољно грешни?
Витомир Теофиловић